Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

1 йил чиқиши. 27 ДЕКАБРЬ 1966 й. СЕШАНБА. № 151 БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Ўзбекистон саноати йиллик планни бажарди

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Ўзбекистон саноат корхоналарининг коллективлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан олдин бажариш тўғрисида социалистик мажбурият қабул қилган эдилар.

Республика саноатининг меҳнатчилари Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, катта муваффақиятга эришдилар. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 1966 йил плани 26 декабрда муддатидан олдин бажарилди. Асбобсозлик химия саноати рангли ва қора металлургия корхоналари, Ўзбекистон ССР енгил саноат министрлиги, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР гўшт ва сут саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР ғалла маҳсулотлари ва концентрат озуқалар саноати министрлиги корхоналари, шунингдек республиканинг бошқа бир қанча министрликлари ва идораларига қарашли корхоналар планни ошириб бажардилар. Қорақалпоғистон АССР, ҳамма областлар ва Тошкент шаҳри саноати, республика корхоналарининг катта кўпчилиги планни ортиғи билан бажарди.

Республика саноати йил охиригача давлат планидан ташқари яна бир неча ўн миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан кўмир, минерал ўғитлар, йиғирув машиналари, пахта толаси, ипак, чарм пойафзал, гўшт, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти, ўсимлик мойи ва бошқа маҳсулотлар беради.

ОҚ ЙЎЛ, „БАҲОР“!

...Биз рақс ва куй кошонасидамиз. Чор атрофга дилнавоз куйлар таралмоқда, бир-биридан нафис, бир-биридан зебо раққоса қизлар дилрабо рақсларни ижро этмоқдалар. Бир томонда «Баҳор»нинг юлдузларидан Гулсанам Нуриддинова, Дурдона Зиёхонова, Тамара Юнусова, Равшаной Шариповалар навбатма-навбат ва биргалиқда рақсга тушмоқдалар. Иккинчи томонда эса рақсга жўр бўлиб музиканинг мафтун килувчи садоси янграмоқда. Қаҳрамон Дадаев, Бахтиёр Йўлдошев, Отахон Матёқубов, Раббимжон Ҳамдамовлар чалаётган най, рубоб, домралар гўзал Баҳор рақсини жонлантириб, дилларга нашъали баҳор елларини олиб келмоқда...

Ҳа, дарҳақиқат «Баҳор» зўр сафар тараддудида...

Бу моҳир раққосаларимизнинг биринчи сафари эмас. Улар бундан олдин ҳам Осиё ва Африка ҳамда Ғарбнинг бир қанча мамлакатларида бўлган, у ерларда совет халқи санъатининг ҳақиқий дурдоналарини миллионлаб жаҳон халқларига намойиш қилиб, буюк совет санъатининг байроғини юксакликларга кўтарган эди. Жазоир, Марокаш, Сурия, Ливан, Қоҳира, Ҳиндистон, Камбоджа, ВДР, Канада, Швейцария, Австрия, Франция, Финляндия томошабинларининг юракларини тўлқинлантириб, ўзларининг гўзал рақслари, дилрабо куйлари билан уларнинг дилларини забт этдилар.

...Монриал. Совет санъаткорларининг санъатини томошо қилгани минглаб канадаликлар спорт залига тўпланган. Спорт залига серқуёш Ўзбекистоннинг ҳароратли нафаси кириб келди-ю, минглаб томошабинларнинг юзларига қизиллик югурди, кўзлари чарақлади. Канадалик томошабинларни бу қадар ҳаяжонга солган, олқишларига сазовор бўлган, руҳлантирганлар ҳали «Баҳор»нинг ўзи эмас, «Баҳор» юлдузларининг бир-иккитаси — Тамара Юнусова, Равшаной Шарипова ва бошқалар эди.

Бу сафар бўлса «Баҳор» қирққа яқин раққослари, ўнлаб созандалари билан Ҳиндистон, Покистон, Афғонистон, Камбоджа сингари мамлакатларга қарийб уч ойлик узоқ муддатли сафарга кетаётган экан, қанча эллар ва дилларни мафтун этади.

Бу гал «Баҳор» чет эл томошабинларига «Ялла», «Шаббодалар», «Қизлар рақси», «Баёт» ва «Гулноз», «Зардўзи», «Дугоналар», «Помирча ўйин» каби ўзининг ажойиб ранго-ранг рақсларини совға қилиб олиб кетмоқда.

Шу бугун эрталаб ўзбек санъатининг равнақини намойиш қилиш учун «Баҳор» рақс ансамбли навбатдаги сафарига жўнаб кетди.

Оқ йўл, «Баҳор»!

ПОЙТАХТ БУНЁДКОРЛАРИ

ЯҚИНДА ЛУГАНСК ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИНИНГ ТОШКЕНТДА УЙ-ЖОЙ ҚУРАЁТГАН КОЛЛЕКТИВИГА БИР ГРУППА БИНОКОР МУТАХАССИСЛАР КЕЛИБ ҚЎШИЛДИ. ЯНГИ КЕЛГАНЛАРНИНГ ҲАММАСИ БИРИНЧИ КУНДАНОҚ АСТОЙДИЛ ИШГА КИРИШИБ, КУНДАЛИК НОРМАЛАРИНИ ОРТИҒИ БИЛАН БАЖАРИШМОҚДА. ЧАПДАГИ СУРАТДА: ШУ КОЛЛЕКТИВНИНГ ИЛҒОР КИШИЛАРИДАН ЛИДИЯ СКОРОБОГАТОВА, НИКОЛАЙ СТАСЮК, ВЛАДИМИР ПАСЕЧНИКОВ ВА ВАЛЯ СУЗДАЛЕВА.

ЮҚОРИДАГИ СУРАТДА: (ЧАПДА) ЛУГАНСК ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИНИНГ БРИГАДА БОШЛИҒИ И. И. ЯРМОЛЕНКО ВА ПРОРАБ В. А. СЕНЧЕНКО ЎРТОҚЛАР. УЛАР ОЛТИ ОЙДАН БУЁН ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА ИШЛАШМОҚДА. В. СИРОТКИН ВА И. ГЛАУБЕРЗОН ФОТОСИ.

Бугунги янгиликлар

С. РАҲИМОВ НОМИ БЕРИЛДИ

Меҳнаткашлар депутатлари Октябрь район Совети ижроия комитетининг ташаббуси билан «Октябрь» уй-жой массивига пойтахт марказидан кўчиб келган оилалар маҳалла-маҳаллаларга бирлаша бошладилар. Бундай тантаналардан бири XVIII — XX кварталларда бўлиб ўтди. Бу кварталларда 538 хонадон истиқомат қилмоқда. Маҳалла аҳолисининг хоҳиши билан маҳаллага Совет Иттифоқи Қаҳрамони, биринчи ўзбек генерали Собир Раҳимов номини беришга қарор қилинди. Собир Раҳимов номли маҳалла комитетининг комиссияси ўзининг иш фаолиятини бошлаб юборди.

Уч мамлакатга

Куба пахтакорлари шу йилнинг ўзида «Ташсельмаш» заводининг «муҳри» босилган пахта терим машиналарининг бир неча юзини олган эдилар. Завод қаҳрамон оролнинг миришкор пахтакорларига яна 22 агрегат юборди.

Қардош Мўғулистон пойтахти Улан-Баторда совет мутахассислари ёрдами билан корхона бунёд этилмоқда. Тошкентдаги электро-техника заводи ана шу бўлажак корхона учун электр жиҳозларнинг катта партиясини жўнатди. Бундай жиҳозлар Болгарияда қурилаётган иссиқлик энергияси марказига ҳам йўл олди.

ҚУРИЛИШ «МАСАЛЛИҒИ»

Қурилишнинг чидамли бўлиши, аввало унинг материаллари — «масаллиги»га боғлиқ. Пойтахтдаги Силикат — сопол буюмлар заводи ана шундай қиммат баҳо «масаллиқ»лар тайёрлайдиган корхоналардан биридир. Корхона коллективи муассасаларнинг янги бинолари учун гранитдан ҳар хил ҳошиялар тайёрлаб, буюртмачиларни мамнун этган эди. Сапёр майдонидаги ер ости бостирмаси учун гранитли пилла пояларнинг қопламасини тайёрлаш вазифаси корхонага топширилди.

Заводга бундай буюртмалар узлуксиз келиб турсада, улар ўз вақтида бажариляпти. Мармардан 6 минг квадрат метр безакли қоплама тайёрлаш иши 10 минг квадрат метр қилиб ишлаб чиқарилди. Бундай муваффақиятга эришишда янги машиналарнинг ўрнатилиши, ишлаб чиқариш жараёнига бир қатор ўзгартишлар киритиш катта роль ўйнади.

Корхонада янги цех ишга туширилди. Унда рангба-ранг кошинкор плиталар тайёрланмоқда. Бу цехда мармар тош майдалаш мўлжалдагидан зиёд — 12 минг тонна қилиб бажарилди. Эндиликда майдаланган мармарни келгуси йилда кўплаб ишлаб чиқариш тадбирлари кўрилмоқда.

«НАВҚИРОН ПОЭЗИЯ»

Пойтахтдаги Ленин район «Билим» жамияти ходимларининг бу йил ишлари жуда ҳам кўпайиб кетди. Улар қардош қурувчиларга ҳам хизмат кўрсатишни ўз зиммаларига олдилар. Қисқа вақт ичида қурувчилар ҳузурида жуда кўп учрашувлар, кечалар, концертлар ўтказилди. Ана шундай учрашувлардан бири «Навқирон поэзия» деб аталди. Бу шеърхонлик кечаси Одесса бинокорларининг истакларига биноан ташкил қилинди.

Кечани Рус тили ва адабиёти институтининг доценти, филология фанлари кандидати Н. Горштейн очди. У Совет Иттифоқидаги ёш шоирларнинг ижодий изланишлари, поэзияларининг хусусиятлари, уларда бугунги кунимизнинг мадҳ этилиши ҳақида гапириб берди. Айниқса А. Вознесенский, Р. Рождественский, Е. Евтушенколарнинг ижоди ҳақидаги суҳбат қурувчилар диққатини жалб этди.

Кечада Тошкент Театр ва рассомчилик санъати институти бадиий сўз усталари совет шоирларининг асарларидан намуналар ўқиб бердилар. А. Гребенников ҳам шоир Е. Евтушенконинг «Братск ГЭС»и поэмасидан парчалар ўқиб берди.

Мароқли кеча қурувчиларда катта таассурот қолдирди.

АВТОРЕМОНТЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

Тошкентдаги 10-авторемонт заводи ўз тенгқурлари ўртасида ҳали ёш бўлса-да, ишлаб чиқариш жараёнида катта ютуқларни қўлга киритяпти. Завод ишга тушгандан буён ўтган қисқа давр мобайнида унинг бағри кенгайди, қуввати ортди ва коллектив аъзоларининг сони ҳам тобора кўпайиб бормоқда.

Юк машиналари ва автобусларни сифатли ремонт қилишда автомобилсозларнинг довруғи ортиб бормоқда. Республикамиз областларидаги корхона ва ташкилотларнинг ишга яроқсиз бўлиб қолган турли маркадаги юк автомобилларини бу ерда мутахассислар кўрикдан ўтказиб, қабул қилиб оладилар. Орадан оз фурсат ўтгач, шофёрлар янгигина ремонтдан чиққан автомашиналарини гуриллатиб бошқариб, ўз манзилларига олиб кетадилар. Беш йилликнинг дастлабки йилида завод аҳли ГАЗ-63, ГАЗ-93 маркали ишдан чиққан юзлаб автомашиналарни сифатли ремонтдан чиқардилар.

Заводдаги цехлар ўртасида иш шундай йўлга қўйилганки, бирон цехнинг ишлаб чиқаришда орқада қолганини кўрмайсиз.

Аҳил коллектив бугун ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан меҳнатсеварлар шонли саналар шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, йил охиригача пландан ташқари яна 110 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга сўз бердилар.

Бу йил ГАЗ-51 маркали юк автомобилини ремонт қилиш ўзлаштирилди, Бунинг учун цехлар мукаммал усқуналанди. Шу кунгача ана шундай автомобилларнинг 20 таси шайланиб, жойларга жўнатилди.

Завод биргина электр энергиясидан 50 минг киловатт-соат қувват тежаб қолди. Завод ишчилари беш йилликнинг иккинчи йилини яна бир янгиликни ишлаб чиқаришга жорий этиш билан кутиб олмоқдалар. Бу, ағдарма машинасининг АПС-3 прицепи ремонтини ўзлаштиришдир.

РЕПОРТАЖ

МОСКВА МЕЪМОРЛАРИ УСТАХОНАСИДА

«ГРАН-ПРИ» ЛАУРЕАТИ — «МОСПРОЕКТ» ТОШКЕНТ УЧУН ЛОЙИҲА ТАЙЁРЛАМОҚДА ★ МАРКАЗНИНГ АРХИТЕКТУРА ДАВОМИ ★ КВАРТИРАЛАРНИ ЯНГИЧА ПЛАНЛАШТИРИШ ★ БАЛАНДЛИГИ УЧ МЕТР.

Ватанимиз пойтахтининг қоқ марказида «Москва» кинотеатрининг рўпарасида етти қаватли катта бино бор. Бу уйда «Моспроект» бошқармаси ишлаб турганлигини барча москваликлар биладилар. Бу ерда лойиҳаси тузилиб қурилган кўпгина архитектура ёдгорликларини москваликлар ўз кўзлари билан кўриб турибдилар. «Моспроект» коллективининг маҳорати ва малакаси дунёдаги энг яхши стандартлар билан тенглашади.

Архитектура изланишлари Париж марказининг жюриси ўтган ойда «Моспроект»га 1966 йил «Гран При» мукофотини берганлиги фикримизнинг ёрқин далилидир. «Моспроект» СССРда архитектура формаларини янгилаш ҳамда шаҳарлар қурилиши перспектив планларини ишлаб чиқиш юзасидан қабул қилинган ишларни кучайтирганлиги туфайли бу олий мукофотни олишга сазовор бўлди.

Тошкентни қайта қуриш ишларига «Моспроект» коллективи муҳим ҳисса қўшиб, унинг қурилиш лойиҳаларини ва келажак истиқболларини ишлаб бермоқда. Бу лойиҳачилар Ўзбекистон пойтахтининг янги қиёфасини яратишда қўлдан келганча ёрдамлашишни ўзларига шараф деб билмоқдалар.

«1-Моспроект» бошқармасининг бошлиғи ўртоқ А. Г. Рогачев менга қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди.

— Тошкент лойиҳасини ишлаб чиқишга биз энг обрўли ва кучли кадрларни жалб этдик. Уста меъморлар ва инженерлар коллективи Чилонзордаги Москва квартали лойиҳасини тайёрлашда ва унинг чизмакашлик ишларини ишлаб чиқишда қатнашганлар. Бироқ, Тошкентнинг Марказий кварталлари лойиҳасини тайёрлаш биз учун айниқса масъулиятлидир. Биз бу ишни бажаришда СССРдаги қардош республикалар ва шаҳарлардаги ўз ҳамкасбларимиз билангина мусобақалашиб қолмай, балки вақт билан ҳам мусобақалашмоқдамиз. Ўзбекистон пойтахти учун тез ва соз лойиҳа тузиб чиқиш бизнинг шиоримиз бўлиб қолди.

1-«Моспроект»нинг бир неча устахоналари деярли Тошкент учун ишламоқда. Аммо, ўн учинчи устахона бош ёрдамчи бўлиб хизмат қилмоқда. Унинг раҳбари ўртоқ Р. С. Фегельман бир вақтнинг ўзида бош инженерлик вазифасини, унинг ёрдамчиси В. В. Стейскал эса лойиҳанинг бош архитектори бўлиб хизмат қилмоқдалар. Меъморлар бошқармаси тузаётган «Ц-1» ва «Ц-2» рақамлари билан белгиланган кварталлар қандай кўринишга эга бўлишини мен мана шу икки «бошлиқ»дан батафсил эшитдим.

Менинг ҳузуримда стол устида катталиги чойшабдай қоғозни ёзишди. Бу қоғозга қурилиш лойиҳаси жойлаштирилган.

— «Ц-1» ва «Ц-2» катта турар-жой микрорайонларида, — деб тушунтира кетди В. В. Стейскал, — йигирма мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Композиция жиҳатидан бу кварталлар кўп қаватли иншоотларга эга бўлган маъмурий Марказ архитектурасининг давоми бўлиши керак. Шунинг учун ҳам бу қурилишлар шаҳар қурилишидан ҳам кўпроқ эътиборни жалб этади. — Оддийроқ қилиб айтилса-чи? — Марҳамат: бу микрорайонлар фақат тўрт қаватли уйлардан ташкил топади. Шаҳарнинг юрагидан унинг атрофидаги уйларнинг паст-баландлиги бир текисда ва аста-секин фарқ қилиб бориши учун «Ц-1» ва «Ц-2» микрорайонларида лойиҳалаштириладиган турар-жой майдонларининг ярмига яқинини тўққиз қаватли қилиб қуришга тўғри келади.

Шу микрорайонлар барпо этиладиган жой билан таништирсангиз, деб сўрадим. Р. С. Фегельман микрорайонлар чегарасини чизғич билан кўрсата бошлади. «Ц-1» деб ёзиб қўйилган белги тагида соат кўрсаткичи бўйича Карл Маркс, 1-Май, Пушкин кўчаларининг номларини ўқийсиз. Бу кўчаларни Гоголь кўчасига параллел бўлиб кесиб ўтадиган Максим Горький магистрали тезкорлик билан қурилади. Пушкин, 1-Май, Энгельс ва Максим Горький кўчаларида ташкил топадиган «Ц-2» микрорайонининг умумий майдони 84,5 гектарни ишғол этади.

Бу ерда 170 минг квадрат метрдан кўпроқ турар-жой қурилиши керак. Мавжуд турар-жой фондидан фақат 7,5 минг квадрат метри сақланиб қолади. Масалан, Пушкин кўчасида, яъни иккита микрорайон теварак атрофида иккита кўп қаватли турар-жой биноси ва Консерваториягина сақланиб қолади. Ҳа, айтганча, Консерватория ҳам бир мунча реконструкция қилиниб, асосий бино ёнида катта концерт зали қурилади. Умуман, 84,5 гектарлик майдоннинг 95 процентиқ қайта қурилади.

Совет ва 1-Май кўчаларининг кесишган жойида Чилонзордаги каби савдо маркази қурилиши лойиҳалаштирилди. «Ц-2» кварталининг Энгельс кўчасида томлари ойна билан ёпилган замонавий катта раста қурилади.

Сизни қизиқтираётган яна иккита объект ҳақида гапирамиз. Бош почтахона қаерга кетади? Бош почтахонанинг адреси ўзгармайди. Унинг ўрнида 16 қаватли Алоқа министрлиги биноси кўкка бўй чўзади. Шу бинонинг биринчи қаватидан пойтахтнинг Бош почтахонаси ўрин эгаллайди. Дарвоқе, бу, ҳар икки микрорайонда бирдан-бир маъмурий бино бўлиб қолади. Пушкин ва Гоголь кўчалари чорраҳасида учта тўққиз қаватли бино саф тортади. Бу биноларда учта ижодий Союз — ёзувчилар, архитекторлар ва театр жамияти союзлари иш олиб боради. Бу ижодий коллективларнинг бинолари кафэ, виставка зали ва китоб магазинлари жойлашган биринчи қаватда бирлашади.

— Тошкентликлар учун уй лойиҳасини тузаётганимизда маҳаллий шароитни, иқлимини ҳисобга олдик, — дейди бош архитектор. — Шунинг учун биз 2Х6 ва 3Х6 метрли айвонлари бўлган кенг хоналар лойиҳасини тузиб чиқдик. Айвонларнинг бир қисми — бир ярим ва икки метрли қилиб сим тўрлар билан ўраб қўйилади.

Энди хоналарни планлаштириш ҳақида бир неча оғиз сўз айтиб ўтайлик. Бир хонали уйдан ташқари, икки, уч, тўрт хонали уйларда хоналарнинг биринчисидан иккинчисига ўтиладиган эшиклар қурилмайди. Санитария хоналари ҳамма уйларда ҳам ванна хонадан ажратиб қурилган. Айниқса, ошхонани кенгайтиришга ҳаракат қилдик. Бир ва икки хонали уйларнинг ошхоналари 6 квадрат метрдан, уч ва тўрт хонали уйларники эса, 8,5 квадрат метрдан. Бу жойларни ошхона деб аташга ҳақлимиз, албатта. Уйларнинг ички баландлиги уч метрга тенглиги қувончлидир. Бир сўз билан айтганда, — деб сўзини якунлайди 4 қаватли уйлар лойиҳасининг архитектори Ю. В. Ранинский, — тошкентликларга ҳам қулай, ҳам яхши уй қуриб бериш учун барча имкониятларни ишга солдик.

Ю. МОДЕСТОВ.

Москва — Тошкент.

Халқаро воқеалар

ЎЛГАН, ЖАРОҲАТЛАНГАН, МАЖРУҲ БОЛАЛАРНИ КЎРДИМ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Мен ўлган, жароҳатланган, мажруҳ бўлиб напалм бомбасидан куйган, қўл-оёқлари кесиб ташланган болаларни кўрдим. Беморлар билан лиқ тўлган сассиқ ва ифлос болалар касалхоналарини, госпиталларини, етимхоналарни кўрдим, деди Жанубий Вьетнамга қилган сафаридан яқинда қайтиб келган американлик болалар врачи Вильям Пеппер. Врач ўзининг шу сафаридан олган таассуротларини «Рэмпартс» журнали ўтказган матбуот конференциясида гапириб берди. Қилинган ҳисобларга қараганда, деди Пеппер, урушнинг кейинги беш йили давомида Жанубий Вьетнамнинг граждан аҳолиси орасида камида 400 минг киши ҳалок бўлган ва бир миллион киши жароҳатланган. Кўп киши, деди у, мана шу беш йил ичида ўлдирилган одамларнинг ўзигина икки миллион ҳисобланади, демоқдалар.

Жанубий Вьетнамнинг тинч аҳолиси орасида жуда кўп киши қурбон бўлганлиги учун, деди Пеппер, Америка қўшинлари айбли. Фақат американлар ва уларнинг иттифоқчиларигина напалм бомбаларни портлатмоқдалар, қишлоқлар ва далаларга бомбалар ёғдирмоқдалар.

Оқилона ядро сиёсати юритиш учун кураш миллий комитетининг ҳамраиси Бенжамин Спок матбуот конференциясида гапириб, Американинг Вьетнамдаги агрессиясини қаттиқ қоралади. Биз, деди у, адолатсиз уруш олиб боряпмиз. Бу урушда ғалаба қилиб бўлмайди. Вайрон қилиш ва одамларни ўлдиришдан бошқа натижага эриша олганимиз йўқ. Америка ҳукумати учун мен уяламан, деди Спок. Чунки у ўзи берган ваъдаларга амал қилмай, Вьетнамдаги уруш ҳаракатларини тобора кўпроқ кенгайтирмоқда.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЁРДАМИ

КАРОЧИ. Покистон экономикасини ривожлантириш учинчи беш йиллик планига мувофиқ мамлакатда Совет Иттифоқининг иқтисодий ёрдами билан иккита йирик электр машинасозлиги ва электр ускуналари заводи қурилади. Саноат министри Алтоф Ҳусайн миллат мажлисининг йиғилишида ана шу ҳақда гапирди, деб хабар беради «ДООН» газетаси.

Тошкентдаги абразив буюмлар комбинатининг ишчиси Файзия Хайбуллаева комбинатда 13 йилдан буён ишлайди, ўз касбининг моҳир устаси, смена нормасини кун сайин ортиғи билан бажармоқда. М. Нуриддинов фотоси.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

Дирижёрлар конкурсининг лауреатлари

МОСКВА. Дирижёрларнинг Бутуниттифоқ конкурси тамом бўлди. Ленинград консерваториясининг аспиранти Юрий Темирканов конкурсда ғолиб чиқди. Кисловодсклик дирижёр Даниил Тюлин иккинчи мукофотни олишга муваффақ бўлди. Қозоғистон опера ва балет театрининг бош дирижёри Фуат Мансуровга учинчи мукофот берилди. Карелия радио ва телевидениеси симфоник оркестрининг бош дирижёри Александр Дмитриев тўртинчи мукофот, СССР Давлат симфоник оркестри дирижёрининг ассистенти Максим Шостакович бешинчи мукофот, Ленинград консерваториясининг педагоги Юрий Симонов олтинчи мукофотни олди.

ТОЖИК ТИЛИ ТАДҚИҚОТЧИСИ

ЛЕНИНГРАД. Филология фанлари доктори А. З. Розенфельднинг фундаментал монографиясида тожик тили шарқи-жанубий шеваларининг кўп турлари ўз аксини топган. Монография — ҳар бир диалектнинг тожик адабий тилидан муҳим фаркларини кўрсатиб берувчи биринчи йирик асардир.

Таниқли мутахассислар А. Розенфельднинг асарини тожик диалектологиясига қўшилган салмоқли ҳисса деб баҳоламоқдалар.

40 КВАДРАТ-МЕТРЛИ ГИЛАМ

АШХОБОД. Ашхобод гилам фабрикасининг чеварлари 40 квадрат-метр катталикдаги чиройли гилам-панно тўқий бошладилар. Маҳаллий рассом Г. Соснин яратган расм темаси Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликка бағишлангандир.

ДАРЁНИНГ ДАРЁГА ЁРДАМИ

ОЛМАОТА. (ТАСС мухбири). Жанубий Қозоғистондаги Асса сойида қурилган гидроузел ишга туширилди. Гидроузел комплексига кирувчи темир-бетон тўғон билан сувни тартибга солувчи ускуналар секундига минг кубометргача сув ўтказа олади.

Ана шу йирик гидротехника иншооти Асса сойи сувининг бир қисмини қўшни Талас дарёсига ўтказиш имконини беради. Талас дарёси эса, Чала дашт ерлар чегарасидаги бепоён деҳқончилик воҳасини сув билан таъминлайди. Натижада суғориш системаларининг сув таъминоти яхшиланади. Бу системалар унумдор ерлардан 78 минг гектарига об-ҳаёт беради.

Ўзбекистоннинг газ марказидан то Амур дарёсигача Қорақум саҳросини кесиб ўтган Газли — Сазакино автомобиль магистрали қурилди. Бу асфальт ёткизилган йўлни Бухородаги 10-йўл қурилиш бошқармасининг ишчилари қурдилар. Улар ёзнинг жазирама иссиғи ва қишнинг қаҳратон совуғида қум барханларида иш олиб бордилар. Узунлиги 174 километрли бу трасса Бухоро—Урал газ қувурлари билан параллель ўтган.

Суратда: йўлнинг биткан қисмининг кўриниши.

А. УСМОНОВ фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ТОҒ ЧИРОҚЛАРИ

Тожикистонда Ўрта Осиёдаги энг катта станциялар —«Халқлар дўстлиги» номи билан юритилувчи Қайроққум ГЭСи, Вахш дарёсидаги Головной ГЭС ва бошқа станциялар ишлаб турибди. Республика энергетиклари ўз байрамини яхши муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Улар беш йилликнинг дастлабки йили топшириғини 25 ноябрда бажариб, салкам икки миллиард киловатт-соат электр энергия ҳосил қилиб бердилар.

1970 йилга борганда Тожикистонда Норак ГЭСининг дастлабки агрегатлари ва ёқилғи билан ишлайдиган Ёвон электр станцияси ишга тушади. Энергетиканинг жадал ривожлантирилиши баланд тоғли районларнинг энергия таъминотини яхшилаш учун дуруст истиқболлар очиб беради.

Тожикистонда дарёлар кўп. Уларнинг узунлиги 30 минг километрдан ошади. Вахш дарёси бўйларида қидирув ишлари давом эттирилмоқда. Норак ГЭСи қуриб битказилгач, шу дарёда тағин ҳам кучлироқ Рогун гидроэлектростанцияси қуришга киришилади. Панж дарёсининг сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш проблемалари ўрганилмоқда.

Москва метрополитенининг Жданов номли янги участкасида поездлар қатнови муваффақиятли синовдан ўтди. Бу 14 километрли пўлат изларда еттита тўхташ жойи бор.

Ново Кузьмин аҳолиси янги йилга яхши совға оладилар.

Суратда: «Кузьминка» станциясига биринчи бор келиб тўхтаган поездни кўриб турибсиз.

В. Будан фотоси. ТАСС фотохроникаси.

Цех заводга айланмоқда

СУМИ. Бу ерда яна бир саноат корхонаси—оғир компрессорлар заводи барпо этилди. Корхона Фрунзе номли машинасозлик заводи цехи асосида ташкил топди. Янги завод химия саноати учун мўлжалланган компрессор установкалари ишлаб чиқаради. Бундай установканинг ҳар бири сиқилган газ ишлаб чиқаришнинг чинакам фабрикаси бўлиб, бир минутда уч юз йигирма кубометр сиқилган газ бера олади. Машинани ташиш учун бутун бир темир йўл эшелони керак бўлади. Янги йилда оғир компрессорлар ишлаб чиқариш учдан бир қисми миқдорида кўпаяди. Мавжуд завод ёнида яна бир компрессор цехи қурила бошланади.

АСОСИЙ ЮТУҚ — 10.000

1947 йилда чиқарилган 3 процентли давлат ички ютуқли заёмининг сўнгги ютуқлар тиражлари 1967 йилда ўтказилади.

Давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити Бош бошқармасида ТАСС мухбирига қуйидагиларни хабар қилдилар:

— Мазкур заём бўйича тиражлар қуйидаги муддатларда: 30 январда — Москвада, 30 мартда — Фрунзеда, 30 майда — Душанбада, 30 июлда — Ростов-Донда, 30 сентябрь ва 30 ноябрда — Москвада ўтказилади. 5.000, 2.500, 1.000, 500, 100 ва 40 сўмлик ютуқлар ўйналади.

Бундан ташқари, 30 сентябрда ўтказиладиган қўшимча тиражда 10.000 сўмлик ютуқлар ўйналади. Ана шу қўшимча тиражда қатнашиш учун облигацияларни 1967 йилнинг 1 январигача, яъни тираж ўтказилишидан тўққиз ой олдин сотиб олиш керак.

(ТАСС мухбири).

„Дўстлик манбалари“

КИЕВ. Украина ССР Министрлар Советининг матбуот комитети 1967 йилдан бошлаб «Дўстлик манбалари» деган китоблар нашр этишга қарор қилди. Бу китоблар қаторига СССР халқлари бадиий адабиётининг украин тилига таржима қилинган энг яхши асарлари киритилади.

Цемент гиганти ўсмоқда

Акмяне (Литва ССР). Акмяне цемент заводининг ишлаб турган цехлари ёнида янги ишлаб чиқариш комплекси қурила бошланди. Технология линиялари ҳар йили бир миллион 250 минг тонна цемент берадиган бўлади. Янги комплекс ишга туширилгандан кейин завод маҳсулот ишлаб чиқаришни икки ярим баравар кўпайтиради ва мамлакатдаги энг йирик цемент заводларидан бири бўлиб қолади.

Энергетика кўприги

ВЛАДИВОСТОК. Марказий бошқарув пульти Хабаровскда бўлган ягона Узоқ Шарқ энергетика системаси барпо этилмоқда.

Узоқ Шарқдаги бу «Энергетика кўприги» Приморье ва Хабаровск ўлкаларидаги, Амур областидаги барча ишлаб турган ва қурилаётган ёқилғи ва гидравлик электр станцияларни бирлаштиради. Системанинг 220 ва 500 киловольт кучланишдаги линияларининг умумий узунлиги 2500 километрдан ошиб кетади. Трасса бўйида жойлашган шаҳар ва қишлоқлардаги барча саноат корхоналари ва қишлоқ хўжаликлари ана шу давлат энергетика тармоғидан электр энергия оладиган бўлади. Комсомольск-Амур шаҳри ҳам мазкур тармоққа уланади. Келгусида Узоқ Шарқ энергетика системаси Забайкалье системаси билан бирлаштирилади.

Эчкичиликдан олинган фойда

ДУШАНБА. Шимолий Тожикистоннинг наслчилик заводлари майин жунли сермаҳсул зотли эчкиларидан катта қисмини етиштирди ва республика хўжаликларига сотди. Бу ерда жун эчкичилиги хўжаликнинг юксак даромадли тармоғи бўлиб бормоқда. Майин жунли зотли эчкилари хўра бўлиб, тоғли шароитга яхши мослаштирилган. Ҳозирги вақтда Тожикистондаги ҳар ўнта эчкидан саккизтаси совет майин жунли эчкиларидандир. Шу туфайли сўнгги беш йил мобайнида Ангор типидаги қимматбаҳо эчки жуни етиштириш 3,5 баравар кўпайтирилди.

Белоруссияда каҳрабо

МИНСК. (ТАСС). Иваново шаҳар посёлкасида кон-қудуқ пармалаган вақтда 30 метр чуқурликдан оч сариқ каҳрабо бўлаклари қазиб чиқарилди. Брест областининг Кобрин, Столин ва баъзи бир бошқа районларида илгари ҳам каҳрабо топилган эди. Каҳрабо республиканинг кўпинча музлик қатламлари орасида учрамоқда. Ивановода топилган каҳрабо энг қизиқарли топилмалардан биридир. Бу ерда каҳрабо учинчи давр жинслари орасидан топилган бўлиб, бу эса унинг Балтика бўйи типидаги туб жойга мансуб бўлиш эҳтимолини кўрсатади.

ҚАҲРАМОНОНА ЙИЛЛАР ХРОНИКАСИ

1936 ЙИЛ

22-27 МАЙ. Тошкентда музикага бағишланган биринчи республика конференцияси очилди. Конференция ишида Москва, Ленинград ва иттифоқдош республикаларнинг музика арбоблари қатнашдилар.

МАЙ. Тошкентда, Бешёғоч майдонида янги маданият ва истироҳат боғи қурилиши бошланди.

30 ИЮНЬ. Ўрта Осиё темир йўли иккига — Тошкент ва Ашхобод темир йўлига ажралди.

29 ИЮЛЬ. Тошкентда Ўзбекистон кар-соқовларнинг биринчи съезди бўлди.

5 АВГУСТ — 26 СЕНТЯБРЬ. Шу давр мобайнида испан меҳнаткашларининг оилаларига ёрдам кўрсатиш фондига, тўлиқ бўлмаган маълумотларга кўра, Ўзбекистон меҳнаткашлари 470.878 сўм тўплаб топширдилар.

20 АВГУСТ. Тошкентда халқ хофизларининг республика конкурси очилди. Унда 150 вокалист қатнашди.

АВГУСТ. Каттақўрғон шаҳрида ёғ заводи ишга туширилди. Бу корхона жаҳонда биринчи бўлиб чигитни пресслаш йўли билан эмас, балки экстракция қилиш йўли билан ёғ ишлаб чиқара бошлади.

АВГУСТ. Ўзбекистон хор капелласи тузилди.

АВГУСТ. Альпинизм тарихида биринчи бўлиб Ленин номли чўққига оммавий юриш ўтказилди. Ўрта Осиё ҳарбий округи ўтказган бу юришда 200 жангчи қатнашиб, улардан 50 киши белгиланган манзилга чиқиб, юқори кўрсаткичга эришди.

1 СЕНТЯБРЬ. Тошкентда маданий оқартув мактаби очилди. 1960 йилда маданий-оқартув техникумига айлантирилди.

17 СЕНТЯБРЬ. Тошкентда, Қизил майдонда москвалик ҳайкалтарош Б. Д. Карлёв лойиҳаси бўйича тайёрланган В. И. Ленин ҳайкали учун постаментга пойдевор қўйилди.

СЕНТЯБРЬ. Тошкентда ўзбек Давлат филармонияси ташкил этилди.

17 ОКТЯБРЬ. Тошкентда, Қизил майдонда Испания фашист реакционерлари зулмидан озод қилиш учун курашаётган испан меҳнаткашлари билан бирдамликка бағишланган умумшаҳар митинги бўлиб ўтди.

ОКТЯБРЬ. Шоир Ҳамид Олимжон Н. Островскийнинг «Пўлат қандай тобланди» романини ўзбек тилига таржима қилиб тугатди.

6 НОЯБРЬ. Тошкентда, Тўқимачилик комбинати — Хадра ўртасида трамвайлар кенг из бўйлаб қатнай бошлади.

7 НОЯБРЬ. «Чирчикстрой»да Искандар иссиқлик электростанциясининг 2.000 киловатт қувватига эга бўлган биринчи турбинаси ишга туширилди.

10 НОЯБРЬ. Тошкентда пахтачиликни механизациялашга бағишланган Бутуниттифоқ кенгаши очилди.

11 НОЯБРЬ. Ўзбекистон пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан олдин бажарди. Давлатга 1.079. 500 тонна пахта топширилди. Ҳар гектар майдондан 12,2 центнердан ҳосил олинди.

15 НОЯБРЬ. Тошкентда, Қизил майдонда Владимир Ильич Лениннинг ҳайкалтарош Б. Д. Королёв лойиҳаси бўйича тайёрланган ҳайкали очилди. Бу ҳайкал ўз композицияси ва ҳажми жиҳатидан Совет Иттифоқида ягона эди.

15 НОЯБРЬ. Тошкентда Ўзбекистон Советларининг фавқулодда VI съезди очилди. У СССР янги Конституциясининг лойиҳасини муҳокама қилди.

НОЯБРЬ. Тошкентда биринчи марта республика фотовиставкаси ташкил қилинди.

5 ДЕКАБРЬ. Қорақалпоғистон АССР Ўзбекистон ССР таркибига кирди.

ДЕКАБРЬ. Тошкентда Островский номли пионерлар саройи очилди.

* * *

Республика пахтакорлари давлатга 1 миллион 445 минг тонна пахта топширдилар.

* * *

1936 йилда республикада 220 та мактаб қурилди.

ТРАМВАЙДА 36 ЙИЛ

Трамвай вагонига чиқар экансиз, аввало бўйнига сумка осиб олган нуроний чолга кўзингиз тушади. Бу отахон йўловчилар билан ҳазиллашиб, уларнинг димоғини чоғ қилиб боради. Бу кекса отахон Тошкентдаги 1-трамвай депосида кондуктор бўлиб ишловчи Бобо Алиевдир. Бобо Алиевнинг акаси Қаҳрамон Алиев Тошкент темир йўл қурилишига йўлланма билан келган дастлабки темир йўлчилардан биридир. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг Алиевлар оиласи Озарбайжондан Тошкентга бутунлай кўчиб келади. Ўша пайтларда Бобо Алиев ёш бўлса ҳам зийрак, чаққон йигит эди. У 1930 йилдан бошлаб 1-трамвай депосида кондуктор бўлиб ишлай бошлади.

Мана, 36 йилдирки, Бобо Алиев ана шу катта даргоҳда меҳнат қиляпти. У шу давр ичида Улуғ Ватан урушида иштирок этди. Сўнгра яна ўз ишига қайтиб, ҳозир ҳам ҳалол меҳнати билан бошқаларга ўрнак бўлиб келмоқда. Севимли отахонимиз Бобо Алиев ҳалол меҳнати билан ҳурмат қозоняпти. Унинг номини депо ишчи-хизматчилари ҳурмат билан тилга оладилар.

Б. МАШАРИПОВ.

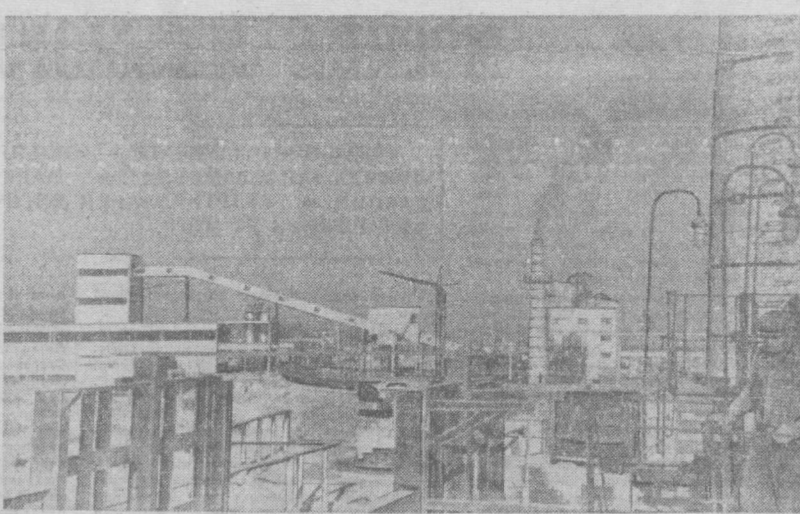

Тошкентдаги 2-уйсозлик комбинатининг биринчи навбати фойдаланишга топширилишига саноқли кунлар қолди. Янги йилдан бошлаб, бу ерда йирик панелли уйлар учун ишлатиладиган деталлар ишлаб чиқарилади.

Комбинатнинг биринчи навбати беш йилликнинг иккинчи йилида Тошкент қурилишларини 140 минг квадрат-метр уй-жой материаллари билан таъминлайди.

Е. А. Бова фотоси.

БИЗ, ДУРАДГОРЛАР

Чилонзор ҳозирги кунда улкан қурилиш майдонидир. Бу ерда яхшигина шаҳар бунёдга келмоқда. Кун сайин хушхабар, кун сайин ҳовли тўйи.

Ана шу кети узилмаётган шодиёнага биз ҳам ўз ҳиссамизни қўшиш учун тинмай меҳнат қилаётирмиз. Уйлар сифатли қилиб тез суръатлар билан тикланмоқда. Биз ана шу уйларга дераза, эшик қуряпмиз, томини ёпяпмиз.

Бригадамиздаги йигирма йигитнинг ҳар бири ўз вазифасини виждонан адо этмоқда. 5-кварталдаги пардоздан чиқай деб турган 72 квартирали беш қаватли турар-жой биносида кечагина биз дурадгорлик ишларини адо этиб, мана бугун 280 ўринли болалар боғчасига ишга киришиб кетдик. Бундан икки кун бурун бу ерда Ж. Ломаков бошлиқ ғишт терувчилар бригадаси ишни битказган эди. Дурадгор йигитлардан Мингғози Гайнуллин, Тошпўлат Мамедов ўз иши билан машғул.

Бригадамизнинг фидокорона меҳнати бошқармада ва трестда яхши баҳоланмоқда. Яқинда «Шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотландим. Бу юксак мукофот бутун бригадамиз аъзоларини янгидан-янги меҳнат муваффақиятларига руҳлантирмоқда.

Бундай ҳисоблаб кўрсак, бригадамиз коллективи ҳар йили ўн бешта тўрт қаватли бинони қўлдан чиқарар экан. Бу ҳазилакам эмас. Янгидан-янги уйларга оилалар бирин-кетин кўчиб кираётган экан, бу билан биз ҳақли равишда фахрланамиз.

О. КАРИМОВ,

153-трестга қарашли 14-қурилиш бошқармасининг дурадгорлар бригадаси бошлиғи.

БЕЛИ ОҒРИМАГАНЛАР

Биз юқоридаги халқ иборасини қўллар эканмиз, Тошкент темир йўлининг товар станциясида баъзи хўжалик, муассаса ва ташкилот бошлиқларининг бепарволиги туфайли кўкка совурилаётган минглаб сўмлик халқ маблағи, сифати бузилган маҳсулотлар, ўз вақтида тегишли жойга етказилмаган асбоб-ускуналар тўғрисида гапириб ўтмоқчимиз. Товар станцияси бошлиғининг ўринбосари Михаил Исоқович Ёқубоев билан суҳбатлашган киши бундай моллар станцияда қачондан буён ётганини билиб олади.

Биз станция бошлиғининг ўринбосари ҳузурига кирганимизда у ерда «Узглавмашснаббит» базаси директорининг ўринбосари Фёдор Кузьмич Черников ўтирган экан. У 14 декабрдан 15 декабрга ўтар кечаси станция маъмурияти томонидан базага контейнер юкланган прицепли машинадан юкларни тушириб олмаганлиги учун кранчининг касал бўлиб қолганлигини баҳона қилиб, бу сафарча жарима солмасликни илтимос қилаётган экан. Юк ортилган машина эрталабгача база омборхонасида турди. Натижада ўн икки контейнер станциядан эгаларига етказиб берилмай қолиб кетди.

Бунинг учун эса база 60 сўмдан ортиқроқ штраф тўлади. Агар машина ўз вақтида бўшатилганда эди, жаримага тўланган маблағдан бошқа ишлар учун фойдаланиш мумкин бўларди.

Ўртоқ Кучми директорлик қилаётган чарм комбинати 28 ноябрда келтирилган икки вагон чармни, 10 декабрда келтирилган бир вагон юкни шу вақтга қадар олиб кетмаган. Бу ҳақда станция маъмурияти комбинатга бир неча бор эслатган. Комбинат бошлиқлари юкни 19 декабргача олиб кетиш учун республика халқ контролига ҳам ваъда беришган эди. Аммо ваъда ҳамон амалга оширилмаяпти. Бу эса комбинат ходимларининг бепарволиги туфайли станция фойдасига 1000 сўмдан ортиқ штраф ундирилиб олади, демакдир.

Бирлашган қозонхона дирекцияси станцияга 30, 31 октябрь ва 6 ноябрда келган ўн вагон юкни шу вақтга қадар олиб кетмаяпти. Бу ҳақда бирлашган қозонхона дирекцияси бир неча бор огоҳлантирилди. Қозонхона маъмурияти фақат декабрнинг ўн куни ичида 2000 сўмдан ортиқ штраф тўлади. Бу ташкилотнинг йил бошидан буён тўлаган штрафи тўпланса, бу маблағларга қанчадан-қанча қурилиш ишларини амалга ошириш, қозонхоналарни ремонт қилиш ва қайтадан тиклаш мумкин бўларди.

Сунъий чармлар ишлаб чиқариш заводи ҳам мамлакатнинг турли бурчакларидан ҳар хил хом ашё ва ускуналар олади. Шу корхона номига 24 ноябрь куни икки вагон мол келди. 14 ноябрь куни эса заводни жиҳозлаш учун ишлатиладиган бир вагон чет элдан келтирилган ускуналар олинди. 29 ноябрда яна бир вагон мол келди. Лекин завод дирекцияси шу вақтга қадар ўзига юборилган молларни олиб кетиш тўғрисида бош қотираётгани йўқ. Ҳолбуки, бу молларни жойлардан вагонга юклаш учун неча марталаб вакиллар юборилган, телеграмма ва телефонограммалар йўлланган.

Ўртоқ Рустамов директорлик қилаётган булка-кондитер маҳсулотлари комбинати учун келган моллар ҳам темир йўлда ўз эгасини кутиб ётибди. Шуниси характерлики, бу хўжалик станцияга тўлайдиган штраф келтирилган маҳсулот пулидан ҳам ортиб кетади. Бунинг учун бир мисол келтирайлик. Комбинат номига бир вагон туз олинди. Тузнинг нархи 200 сўм атрофида. Комбинат эса вагонни ўз вақтида бўшатиб олмаганлиги учун станцияга 400 сўмга яқин штраф тўлайди. Комбинат номига келган икки вагон қанд ҳам темир йўлда туширилмай турибди. Агар бу маҳсулот темир йўл камерасида сақланса, бунинг учун комбинат темир йўлга беш баробар штраф тўлайди.

«Ташоблсельстрой» нинг хўжалик ҳисобида ишловчи конторасы ҳам мамлакатнинг турли шаҳарларидан ҳар хил қурилиш материаллари ва ускуналар олади. Контора нинг қишлоқларда қурилиш иши ошиб-тошиб ётибди. Материал зарур. Шунга қарамай ўз номига келган энг зарур молларни вақтида олиш учун идора бошлиқлари шошилишмайди. 29 ноябрда контора номига қоришма тайёрлаш машиналари, 2 декабрда бетон қориш машинаси, 4 декабрда қурилиш станоги ва бадья келтирилган. Бу ускуналар қурилиш учун нақадар зарурлигини тушуниш қийин эмас. Лекин шунга қарамай, бу асбоб-ускуналар ҳамон станцияда занглаб ётибди.

Станцияда Ўртасарой паррандачилик фабрикаси номига 7 декабрда келган бир вагон кондиционерлар, «Главстройиндустрия» номига 8 декабрда олинган жорий қисмлар ва ускуналар, «Узтрансспецстрой» номига 12 декабрда олинган пресс машинаси ва станоклар ҳам ўз эгаларини кутиб ётибди.

Пойтахтимизда катта қурилиш ишлари кетаётган шу кунларда газ трубалари нақадар зарурлиги ҳаммага аён. Лекин шунга қарамай, «Узлесстройторг» адресига келган 19 тонна труба 12 декабрдан буён олиб кетилгани йўқ.

Станцияга келган молларни айниқса савдо ташкилотлари ўз вақтида ташиб кетмаяптилар. Бунинг учун пойтахтнинг Ленин, Киров, Чилонзор, Фрунзе район озиқ-овқат савдоси бўлимларини мисолга келтириш мумкин. Бу ташкилотларга келган моллар ўз вақтида туширив олинмайди. Натижада штраф тўлашга мажбур бўлишади. Ленин район райпишчеторги бошлиқлари молларни қўйишга омбор йўқлигини баҳона қилишади. Ҳолбуки, бу ташкилот йил бошидан буён штрафга тўлаган 3000 сўмдан ортиқ маблағга янги омбор қуриб олиши мумкин эди.

Товар станциясининг ноябрь ойида штраф тўлаганлар дафтарини варақлар эканмиз, унда 2-тегирмон комбинати 685 сўм, «Ташсельмаш» заводи 1011 сўм, озиқ-овқат саноати министрлиги 1297 сўм, 851-қурилиш бошқармаси 615 сўм штраф тўлаганини кўрамиз. Бу ташкилотлар вагонларни нормадаги икки-уч соат ўрнига 14—19 соатдан кейин бўшатадилар. Натижада вагонлар ушлаб қолинганлиги учун жарима тўлашга мажбур бўладилар.

Қизил тўқимачи ва Ҳамза товар станцияларида ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Ҳамза станциясида айниқса савдо ташкилотлари кўплаб штраф тўламоқдалар.

Бу ерга келтирилаётган маҳсулотлар ўз вақтида ташиб олинмаслиги натижасида нес-нобуд бўлиб, аҳолига етиб бормади. Савдо ташкилотлари эса бунинг учун жарима тўлашга мажбур бўлдилар. Масалан, «Ташплодовошторг» ноябрь ойи ичида 512 вагон турли сабзавот ва мева олиши керак бўлса, шундан 202 вагони узоқ муддат туриб қолганлиги учун ташкилот 6199 сўм жарима тўлаган. Ўртоқ Ф. Айрапетовнинг бунга жони ачимаган бўлса керак. Чунки шунча пул унинг чўнтагидан ундириб олинармиди. Ёки «Мясорибторг»ни олайлик. Бу ерга шу ўтган ой ичида 1156 вагон гўшт ва балиқ маҳсулотлари келтирилган. Лекин «Мясорибторг»чилар шундан 426 вагонини ўз вақтида ташиб олишмади. Натижада 31 797 сўм жарима тўлашди.

Санитария-техника жиҳозлари заводи ҳам ўз номига келган буюмларни ўз вақтида олиб кетмаётир. Ҳолбуки, ҳозирги шароитда пойтахтимизда кетма-кет қуриб битказилаётган бинолар ана шу буюмларга муҳтож. Завод ўтган ойда 60 вагон юк олган. Шундан 20 вагони деярли уч кун давомида олиб кетилмаган. Натижада корхона 2316 сўм давлат пулини бекордан-бекорга исроф қилган.

Ҳозирги пайтда Тошкент улкан қурилиш майдонига айланиб кетди. Шу сабабли бу ерга узлуксиз қурилиш материаллари мамлакатимизнинг турли чеккаларидан келиб турибди. Уларни ташиб улгуриш осон эмас. Лекин шунга қарамай, станцияларда очиқ жойларда исроф бўлиб ётган қурилиш материалларини кўриб кишининг жони ачир экан. Темир йўл чеккаларида сочилиб, сувда ишдан чиқиб ётган оҳак, цемент каби тез яроқсиз бўлиб қоладиган материалларга кўзингиз тушади. Айниқса қурилишнинг нони ҳисобланган ғишт станцияда уюм-уюм бўлиб ётибди. Булардан миллионларчаси синиб кераксиз бўлиб ётибди.

3-қурилиш тресги ўзи ташиб олиши лозим бўлган юкларга айниқса бепарволик билан муносабатда бўлмоқда. Станциядан 46 вагон цемент шу чоққа қадар олиб кетилмаганлигига нима дейиш мумкин! Наҳотки, трест раҳбарлари бу вагонларни ёдларидан чиқариб қўйган бўлсалар. Ҳар вагон цементнинг станцияда суткалик ортиқча сақланиш ҳақи 19 сўм 70 тийин туришини ҳисобга олганда, ҳамма цемент учун қанча жарима тўланиши аён бўлади.

Тошкентда шаҳримиз аҳолиси учун бинолар барпо этаётган қардошларимизни ҳурмат қиламиз, албатта. Лекин, улар ҳам баъзан ўзлари талаб қилган юкларини узоқ муддат давомида ташиб олмаётирлар. Жумладан Ереван уйсозлик комбинати қурувчилари номига 66 вагон турли қурилиш материаллари келган. Лекин бу юклар ҳамон очиқ жойда ётипти. Темир йўлда юкни узоқ сақлаш мумкин эмаслигини арман дўстларимиз билганлари ҳолда, ноябрь ойи мобайнида кўплаб жарима тўлашга рози бўлаётганга ўхшайдилар.

«Главмосстрой» ўтган ой ичида 404 вагон юк олган бўлиб, шундан 200 вагони ҳали олиб кетилгани йўқ. Бу —москвалик қурилиш ташкилоти ҳисобидан 12002 сўм ундириб олинади демакдир. «Главтбилисстрой» қурилиш ташкилоти ҳам шундай исрофгарчиликка йўл қўяётир.

Хуллас, юқорида номи тилга олинган ташкилотлар шаҳримиз аҳолисига, шижоаткор қурувчиларимизга ошнондай зарур бўлган юкларни ўз вақтида ташиб олиб, улардан ўз вақтида фойдаланишлари зарур. Ҳозирги кун талаблари, шаҳримиз аҳолисининг манфаатлари шуни тақозо этади.

М. ҲАКИМОВ,
Ғ. КОМИЛОВ.

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН...

Шайх Саъдий одоб ҳақида

Шарқ классик адабиётининг буюк намояндаларидан бири Муслиҳуддин Саъдий Шерозий (1184—1292) Ўрта ва Яқин Шарқ ўлкаларида Шайх Саъдий номи билан машҳур. Унинг ажойиб асарлари ўзбеклар орасида ҳам кенг тарқалган. «Гулистон» ва «Бўстон» каби ахлоқий китоблари эски ўзбек мактабларида дарслик сифатида ўқитилар эди.

Буюк Алишердан тортиб ўзбек шоирларининг кўплари Саъдий ижодини чуқур ўрганиб, ундан баҳраманд бўлганлар.

Шайх сўзи арабчада кекса маъносида бўлиб, кўпни кўрган, билимдон, маслаҳатгўй, мураббий кишиларга нисбатан лақаб сифатида қўлланилган. Шайх Саъдийга нисбатан ҳам диний маънода эмас шу биринчи маънода қўлланилади.

Дарҳақиқат, ўзининг юз йилдан ортиқ узоқ умрининг ўттиз йилини илм таҳсилда ва яна ўттиз йилини саёҳатда ўтказган Саъдийга шайх лақаби жуда мос келади.

Саъдий ўз замонининг етук педагоги, доно, инсондўст мураббий шоири, чуқур психолог олими бўлган.

Саъдий инсон ҳаёти чумоли жонича ҳам қадрланмаган бир даврда яшади.

Шунинг учун ҳам унинг ажойиб ҳаётдек кенг ва ранго-ранг ижодида ёрқин мисралари ўз даври учун машъал бўлиб порлаган ва ҳозирги кунгача жилвасини йўқотмаган гавҳарлар билан бир қаторда даврнинг қора тамғаси тушган доғларни ҳам кўрамиз.

Аммо Саъдий кўп саёҳат қилиб, ҳаёт тажрибаси орттирган билимдон олим. У ўзини бошқаларга раҳнамо ҳисоблайди. Довдираб йўл тополмай қолган кишиларни саргардонликдан қутқариш, уларга тўғри йўлни кўрсатиб беришни ўзининг бурчи ҳисоблайди. У бир шеърида

Чу кўрдинг кўр киши йўлинда чоҳдир,
Индамай ўтирсанг катта гуноҳдир.

дер экан, бошқаларга ҳам шу бурчни уқдиради. Саъдий назарида инсон фақат ўзи учун эмас, бошқалар тақдири учун ҳам, бутун башарият тақдири учун жавобгар.

Инсоннинг кўзини очишга, унга яшамоқ йўлларини ўргатишга бутун умрини бағишлаган Саъдий ҳаётда инсонни пок ва бақувват, иродали ва мағрур кўришни истайди.

Инсоний қадр қимматни у биринчи галда меҳнатда, билими ва ҳунарига таянишида, бировга хор бўлмасликда деб тушунади ва шундай таълим беради:

Ўз меҳнатидан нон еган киши
Хотам миннатидан озод ёз киши.

Саъдий замонида «Умр берган худо ризқингни ҳам беради» деган фикр ҳукмрон эди.

Шайх Саъдий эса бунга ишониб ўлтирмай, меҳнат қилиш зарурлигини таъкидлайди:

Ризқ агар ҳар кимга келур бегумон.
Ақл дер: «Қидиргил уни сен ўзинг».

Ҳамма нарса ҳам фақат ҳаракат ва жасурлик билан қўлга кириши мумкинлигини «Гулистон»нинг кўп ҳикояларида лўнда қилиб кўрсатиб беради.

Бу ҳикояларнинг кўпчилиги:

Ризқингдан ортиқни еб бўлмаса ҳам,
Талабда бўлмағил дангаса, беғам.
Ғаввос наҳанг оғзин ўйласа агар,
Қўлга киритолмас ҳеч дурри гавҳар.
Шер нима овлай олар токи иннидан чиқмай,
Чангалига не тушар ерда ётса қарчиғай,
Ов қилмоқни истасанг ўз уйингдан чиқмаёқ,
Ўргумчак оёғидек нозик бўлар қўл-оёқ.

Шунинг учун ҳам буюк мураббий киши қадрини, инсоннинг инсонлик шарафини ерга урадиган тама, ҳасад ва шунга ўхшаш паст одатларни қаттиқ қоралайди. У «Бўстон» ҳам «Гулистон» китобларида бу ҳақда:

Олиб борма шоҳга тамали сўзинг,
Тамани йўқотганда шоҳсан ўзинг.
Жирканчдир хор бўлиб топилган овқат,
Қозон тўлур аммо ор билан фақат.

каби ҳикмат тўла мисралар битади. Яна ҳасадчиларни фош этган қуйидаги байтларни келтирамиз.

Қарс бахт кишилар, бахтиёрларнинг,
Ҳамиша заволин орзу қилади.
Кўршапалак кундуз кўра олмайди
Хўш бунда қуёшнинг айби нимади?
Минглаб кўршапалак кўр бўлса бўлсин,
Қуёш порлай берсин кўкда абадий.

Инсондаги ёмон хислатларни орттирадиган, уни ҳатто ёлғончилик, ўғирликка бошлайдиган, дағдаға жанжал чиқариб инсон шарафини пастга урадиган майхўрликни ҳам қаттиқ қоралаган шоир «Асали арзимас неши заҳрига» дейди ва май ичиб хурсанд бўламан деганлар кўпинча алданиб, соғлиғидан ва обрўсидан ажраб, қолишлигига ишора қилиб, киноя билан

Май ичишар ёноқ бўлсин деб зебо,
Охири юзни у қилар қаҳробо!

дейди.

Саъдий ҳаётда мардонавор меҳнатга, ростгўйликка, билим-ҳунар орттиришга чақиради. У текинхўрлар ва золимларни аёвсиз фош қилиб, ҳаммага озор берувчи золим кишидан кўра одам юкини енгил қилувчи иш ҳайвонларини афзал кўради.

«Айтишларига қараганда, ҳамма ҳайвонларнинг сардори, подшоҳи шер экан, — деб ёзади у бир ҳикоясида.— Ҳаммасидан оёқда қолиб камситилгани эса эшак экан. Аммо бутун донишмандларнинг фикрича, кишилар юкини кўтарувчи эшак одамларга нисбатан йиртқичлик қилувчи шердан афзалроқдир.

Бечора эшакки бетамиздир,
Юк кўтаргани учун азиздир.
Ишловчи ҳўкиз ва ёки эшак
Золим кишидан яхшидир бешак.

Мардумозорликка қарши бутун қаҳру ғазабини йўналтирган шоир бир шеърида:

Ит аъло эрур мардумозордан,
Кишиларни қийновчи маккордан.

дейди.

Шоир ўз асарлари билан китобхонларга софдиллик ва халқпарварлик, жасурлик ва мардлик, ростгўйлик ва самимият хисларини тарбиялайди. Меҳнатсиз нон ейиш эрликдан эмаслигини уқтиради.

Ҳалол ишла, мардларча айшингни сур,
Ўзи ишламай еса, номард эрур.
Ростликдан бош тортмас ҳеч доно инсон,
Ростликдан одамга келур ардоқ шон.
Дил агар ростликни этсанг ихтиёр,
Дунё халқи сенга бўлур дўсту ёр.
Ёлғон бевиқор қилур одамни,
Ёлғон шармсор қилур одамни.
Ёлғончидан ордир оқиллар иши,
Ёлғончини одам демас ҳеч киши.
Ёлғонни, биродар, сўзлама зинҳор,
Ёлғончи доим хор, топмас эътибор.

каби мисраларни жуда кўп келтириш мумкин.

Баний одам илмдан топмиш камол,
Бекор бунда бойлигу, мансабу, мол.

деган шоир кишиларни ҳарқанча заҳмат чекиб бўлса-да илму ҳунар орттиришга чақиради:

Ақлли кишилар ҳунар орттирар,
Қорнига қул эрса, ҳунарсиз қолар.
Емак, ухламак — ваҳший ҳайвон иши,
Шу одатни қуллар ақлсиз киши.
Бўлур бахтиёр, кимки хилват аро
Билимдан олур ҳиссасин доимо.

Шоир илму ҳунарни ҳамма нарсадан юқори қўяр экан, «Гулистон» китобининг тарбият таъсири бобида қуйидаги ҳикояни келтиради:

«Бир донишманд ўз ўғилларига шундай насиҳат қилар эди: «болажонларим, ҳунар ўрганинг, чунки дунёнинг мулки давлатига ишониш ярамайди, олтин-кумуш ҳам бу сафар диёрида хавфу хатардир. Ё ўғри бирдан олиб кетади, ё эгаси оз-оз харчлаб тагига етади. Аммо ҳунар қайнар булоқ ва битмас бойликдир. Агар ҳунарманд киши давлатидан ажраса на ғаму на офатдир, чунки ҳунарининг ўзи давлатдир. У қаерга борса, қадрини топади, мансабга миниб, бахти чопади, беҳунар доимо қаттиқчилик кўради ва сарқитлар теради.

Бир маҳал Шомда қўзғолди фитна,
Ҳар ким уйдан зада югуришди зир.
Қишлоқлардан келган ақлли ёшлар
Янги подшога бўлишди вазир.
Шаҳарли калтафаҳм вазирзодалар,
Гадо бўлиб, қишлоқ кетишди охир».

Саъдий илму ҳунарга жуда юқори баҳо беради. Илму ҳунар ўрганиш йўлида ҳар қанча машаққатдан қочмаслик лозимлигини қайта-қайта таъкидлаган шоир:

Истар эсанг отангдан мерос,
Боғла отанг илмига ихлос.

каби мисралар билан кишиларда илму-ҳунарга муҳаббат уйғотади.

Саъдий болага тарбияни ёшликдан бериш кераклигини айрим таъкидлайди:

Кимга ёшлигидан берилмас одоб,
Улғайгач, бўлади бахтсиз дили ғаш.
Ҳўл новда эгилар қай хилда эгсанг,
Қуруқни тўғрилар фақат ўт-оташ.

Унинг таълим-тарбия ҳақидаги фикрларининг кўпчилиги ҳали ҳам ўз қимматини йўқотмаган. Масалан, бола тарбияси ҳақидаги қуйидаги сўзларини ўқир экансиз. «баъзи ота-оналар буни ҳозир ҳам қулоғига қуйиб олса арзир экан», деган фикр кўнглингиздан ўтмай илож йўқ.

Утай яхши ном бирла десанг агар,
Сен ўғлингга ўргатгил илму ҳунар.
Ота-онаси эркалатса нуқул,
Жуда кўп қийинликни кўргай ўғил.
Ақл ўргату тўғрилик, поклик,
Севу эркалатма, қил идроклик.
Кичикликда таълимни мажбурий қил,
Уни қўрқиту ҳам ширин сўзлагил.
Агар сенда Қоруннча ҳам бўлса зар
Ўз ўғлингни қолдирмагил беҳунар.
Суянма бу давлатгаким сенда бор,
Кетар балки у, топмайин ҳеч қарор.
Бўшаб қолғай олтин, кумуш ҳамёни,
Бўшалмас ҳунарманднинг кармони.

Ҳаёт ҳодисаларга тўла, болани ҳамма нарсага бардош берадиган қилиб меҳнатда тарбиялаш лозим. Агар у меҳнат кўрмай, ноз-неъматдагина ўсса, у биринчи қийинчилик кўргандаёқ чидаш беролмай, ўзини йўқотиб қўяди:

Ўзи буюрмоққа ўрганган киши
Қийин бошқаларга қулоқ солиши.
Ким агар ўсибди нозу неъматда,
Ҳоли оғир бўлар қолса кулфатда.

Саъдий болани тарбиялашда талтайтиришга қарши «Гулистон» ва «Бўстон»да» ҳам жуда кўп мисоллар келтиради... Шундай ҳикоялардан бирини у қуйидаги шеър билан тугатади.

Юборди ўғлини мактабга подшо,
Қилиб қўйнига нуқра тахтача жо.
Кумуш ул лавҳага зардин битиб ёд:
«Ато меҳридин афзал жабри устод!»

Саъдийнинг «Ато меҳридин афзал жабри устод!» ҳикматли мисраси халқ орасида жуда кенг ёйилиб кетган. У илм ўрганиш билан бирга унга амал қилиш лозимлигини ҳам айрим таъкидлаб ўтади.

Ҳарчанд ўқибсан — билимдонсан,
Агар амал қилмадинг нодонсан.
Устига китоб ортилган эшак
На олим ва на донодир бешак.
Бу миясиз қайдан топади хабар,
Устида ўтинми ё китоб-дафтар.

Бола тарбиясининг асосий шартларидан бири ота-онани ҳурмат қилишдир.

Ул дамки бошимда отам бор эди.
Бошим узра тожим жиғам бор эди.

деб ёзган шоир «Гулистон»да ўз онаси билан бўлган бир воқеани шундай эслайди:

«Бир куни ёшлик ғурури ва нодонлик сурури билан онамга бақирдим. Дили оғриб, бурчакка ўтирди ва йиғлаб деди: «болалигингни унутдинг чоғи менга дағаллик қиласан?».

Йўлбарс панжа, филтан ўғлига кампир,
Не хуш сўзлар айтиб, ташлади савол:
Эсингда бўлсайди гўдаклик чоғинг,
Қўйнимда ётганинг мурғак, бемажол.
Қилармидинг менга бул куни жафо,
Сен шердек йигиту мен кекса, беҳол?»

Қарилик заифликларини «Гулистон»да чин инсоний туйғу билан тасвирлаб, ёшларни кексалар қўлини тутишга чақирган шоир:

Кексадан истама қувноқлик ҳавас,
Ёшлик ўтмиш оқар сув ортга қайтмас.
Экинга етаркан ўроқ замони,
Сабзадек мавж урмас, тинар жавлони.

дейди. Аммо у кексаларни ҳам ўз ёшига қараб иш тутишга, кексайгач, ўз ёшига ва мавқеига муносиб хатти-ҳаракатда бўлишга, ёшларга кулги бўлмасликка чақирар экан.

Қаригач ташлагил ёшликни тамом
Ўйинқароқликни ёшга қил инъом.
Кампир сочларини бўяр бирма-бир,
Дедим, эй кўп замон яшаган кампир,
Найранг билан сочинг қиласан қора,
Аммо букчайган бел рост бўлмас сира.

каби мисраларни ёзиб, эриш ишлар устидан юмшоқ табассум билан кулади.

Саъдийнинг бу жиҳатдан ишқ-муҳаббатга бўлган қарашлари ҳам жуда оқилона.

У фақат ёшлари бир-бирига тенг келадиган кишилар орасидаги муҳаббатнигина ҳақиқий инсоний муҳаббат деб билади ва нотекис никоҳга қарши қаттиқ сатира ўтини очади. «Гулистон»да ёш қизга уйланиб, сўнг шарманда бўлиб, хижолатда ажрашиб кетишга мажбур бўлган чоллар ҳақида бир неча сатирик ҳикоялар бор.

Саъдий ёшни ҳам, кексани ҳам ўз ўрнида кўришни истар экан ёшларга шафқат, кексаларга ҳурмат кераклигини кўп уқтиради ва шундай одоб категорияларини тарғиб қилади.

Жаҳон кезиб иссиқ-совуқни тотиб кўрган кўп одамларни синаган шоир турли миллат ва турли дин аҳлларининг барчасига бирдек қараш керак, деб таълим беради.

Сенга тоқу масжид бўлибдир макон,
Биров бутпараст бўлса, дема ёмон.

Аммо шунинг билан бирга аввало ўз эли, ўз халқига вафодорлик, ўз ватани бошига бирор оғирлик тушса балогардон бўлиш хисларини, ўз юртига фидойилик туйғуларини тарбиялашга чақиради. Шундай ҳикояларидан бирини қуйидаги тўрт мисра шеър билан тугатади:

Ўғлига отаси қилди васият:
«Бахтиёр болам, қуй қулоғингга панд —
Ўз аҳлига вафо қилмаган киши,
На севимли бўлур ва на донишманд».

Саъдийнинг одоб ҳақидаги фикрларидан гапирар эканмиз, унинг сўз ва сўзлаш қоидасига айрим диққат қилганлигини айтмай бўлмайди. Саъдий инсоннинг сўзлаш қобилиятини уни ҳайвондан ажратиб турувчи хусусият деб қарайди ва кишининг хулқи атвори, юрагида нелар борлиги, қандай одам эканлиги сўзидан, унинг сўзи билан иши орасидаги муносибатдан билинади дейди.

Оғиз ичида тил, недур эй оқил?—
Ҳунар хазинасин калитидур у.
Эшик ёпиқ экан билиб бўлмағай
У ерда нима бор; мунчоқми; инжу.

Кишининг дўстини душман қиладиган ҳам, инсонлар орасида фитна қўзғотадиган ҳам тил

Нечун сўзлай сўзламаган яхши он
Оғизда тил бошга эрур посбон.

Шунинг учун Саъдий «Гулистон» китобига суҳбат одоби ҳақида айрим боб киритади. Унда:

Нодонлардек юзлаб сўзни қилма қатор,
Донолардек бир сўз дегил лек, маънодор.
Ажабланма ўйлаб-ўйлаб сўз деса
Ҳаётда камолга етган бир кекса.
Ўйламасдан туриб ҳеч урмагил дам,
Соз сўзла, агар кеч сўзласанг не ғам.
Аввал ўйлаб, сўнгра сўзга ур нафас,
Тўхтат ҳеч ким сенга демасидан «бас»,
Нутқи-ла ҳайвондан фарқ қилур одам,
Ундан паст фойдасиз сўзлагани дам.

каби ҳикматли маслаҳатларни кўп учратамиз.

Кишининг номини абадий қолдирадиган нарса ҳам иккита, улардан бири сўз:

Бу назму, бу тартиб йиллар қолажак,
Биз эса заррадек тўзғиб кетамиз.

Иккинчиси эса — яхши эзгулик ишдир.

Инсон ҳаёти коинот тарихига нисбатан бир дамгина давом этадиган қисқа бир вақтни ташкил қилади, у кишига бир марта берилган энг қимматли бойлик, уни беҳуда ўтказиш ярамайди:

Кимки бефойда умрни ўтказди,
Ҳеч нарса олмасдан олтин кетказди.

Инсоннинг фақат яхши номигина қолади.

Ўлади шубҳасиз яхши ҳам ёмон,
Бахтлидур яхши ном қолдирган инсон
Тириксан кўркингга гуллар экиб қол,
Кейин қўзғолмоққа қолмағай мажол.
Даврон офтобу умр худди қор.
Тириксан мағрурлик қилмагил зинҳор.

Улкан даҳо эгаси Саъдийнинг ўзи ҳам буюк жасорат кўрсатиб, инсонлар учун ажойиб асарлар ёзиб қолдирди. У ўз «Гулистон»нинг ҳеч хазон бўлмаслигига ишора қилиб:

Гул замони беш-олти кундир бас,
Бу «Гулистон» ҳамиша пок нафас.

деган эди.

Дарҳақиқат, мана, етти асрдан ортиқ вақт ўтишига қарамай, кишилар унинг «Бўстон»и меваларидан баҳраманд бўлиб келмоқдалар. Ажойиб «Гулистон»и гулларидан эса инсонлар димоғи муаттар бўлиб, диллари шавқ-завққа тўлмоқда.

Одамийлик

Жавонмардлик, карамдир одамийлик
Дема одам агар бир сурати бор.
Ҳунар лозим, нақшни чизса бўлғай.
Деворларга бўёқлар пушти зангор.
Агар бўлмас экан фазлу ҳунар ҳеч.
Билиб бўлмас одамми, нақши девор.
Бисот, мол қўлга киргизмоқ ҳунармас,
Қўлингдан келса бир дил овла, э ёр.

Икки дўст

(ШЕЪРИЙ ҲИКОЯ)

Пок юзли, пок аҳлоқ ёшгина биров,
Бошқа покизага бўлганди гаров.
Ўқиб эрдим, бир кун каттакон дарё
Мавжида иккиси қолмиш бенаво,
Фалокат умрига ваҳима солди,
Сувчи келиб бирин қўлини олди,
Тўлқинлар ичидан қалқиб дер: «Дарҳол,
Менинг қўлим қўйгил, ёрим қўлин ол!»
Шу пайт етди унинг ажал замони,
Шу сўзларни айтиб узилди жони:
Ишқ сўзин тинглама ул безоридан,
Фалокат вақтида кечса ёридан».
Дўстлар ҳаётини шундай кечирмиш,
Қулоқ сол кексага бошдан кечирмиш,
Арабча билгандек Бағдодли араб,
Саъдий ишқ тарзини билур хўп ажаб.
Дилоромнинг борми, шунга боғла дил,
Сўнг бутун оламдан кўзларинг юмгил.
Кетмаганда эди Мажнун оламдан
Ишқ сўзин ёзэрди менинг номамдан.

Ақлли ва нодон

Қилишмас икки оқил жангу жанжал
Пучак бошни ақллик босса ҳар гал.
Жаҳолат бирла нодон сўзлагай ҳом,
Ақллик лутф ила қилгай дилин ром.
Узишмас икки оқил қилни ҳам гар
Бири саркаш, бири сулҳ излэсалар.
Туришса икки жоҳил можарода,
Узарлар бўлса занжир ҳам арода.
Бир оқилни бир аҳмоқ сўкканида дам,
Чидам бирла деди: «Эй, яхши одам,
Сен айтгандан баттарроқман, билурман,
Уз айбим сендан ортиқ ҳис қилурман».

Масал

Эшакни бир аҳмоқ сўзга ўргатмоқ —
Бўлиб, сарф айларди кўп вақту, кўп куч.
Бир донишманд деди: «Таънага қолма,
Эй аҳмоқ, беҳуда уринишдан кеч».
Яхшиси сен ундан сукутни ўрган,
Ҳайвон гапиришга ўрганарми ҳеч?

Ҳикоя

Мисрда икки ака-ука бор эдилар. Улардан бири Султонга хизмат қилар эди. Иккинчиси эса қўл кучи билан нон топиб ейдирган бечораҳол киши эди. Кунлардан бир кун бадавлати камбағал укасига қараб:

— Нега Султон хизматига кирмайсан, — эрта-ю кеч меҳнат қилиш азобидан қутулар эдинг,— деди.

Камбағал унга шундай жавоб берди:

— Сен нега меҳнат қилмайсан, миннатдан озод бўлар эдинг. донишмандлар: «Амир хизматида олтин камар билан бел боғлаб тургандан кўра, арпа нон еб қуруқ ерда ўтирган яхши» деганлар.

ШЕЪР: Амир хизматида сокин ва афгор
Қўлларинг кўксингга қўйгунча ҳар гал,
Куйса ҳам қўлларинг майли, биродар,
Кафтингда тош оҳак очганинг афзал.

* * *

Дуогўй бир дарвеш Бағдодга келди. Бу ҳақда Ҳажжожи Юсуфга хабар етди. Юсуф дарвешга:

— Мени бир яхши дуо қил, —деди.

Дарвеш қўл очиб:

— Худо жонингни олсин, — деб дуо қилди.

— Худо ҳақи, бу қанақа дуо?— деди шоҳ.

— Бу дуо сенинг учун ҳам, фуқароларинг учун ҳам хайрли дуодир, — деди ва бу шеърни ўқиди:

Эй зарабдасту золим, дилозор,
Қизур қачонгача бу зулми бозор?!
Жаҳондор яшаркан сочиб минг бало
Мардумозорликдан ўлгани аъло!

---

[1] Саҳифани шарқшунос олим Ш. ШОМУҲАМЕДОВ тайёрлаган.

ҲИКМАТЛАР

Дўст суҳбатидан дилим сиқилди,
Бадфеълим алар ҳасан қилурлар.
Айбимни ҳунар—камол деб англаб,
Ҳаромни гулу суман қилурлар
Оҳ, қайда хаёни билмаган ёв,
То айбим ўзимга фан қилурлар.

* * *

Инкор кўзи билан қараса киши,
Юсуф юзини ҳам кўрар бадбуруш
Агар муҳаббат-ла қараса девга,
Кўрар фариштадек покизасиришт.

* * *

Булбуло, кетир баҳор хабарин,
Бойқушга қўйгил ёмон сўз барин.

* * *

Кийим сўраб бадавлатга парча қоғоз ёзгандан
Парча-парча ямоқ тикиб сабр қилган яхшироқ.
Кўшнинг соясида агар борар бўлсанг жаннатга,
Худо ҳақи, дўзахга тенг, уқубати бесаноқ.

* * *

Бахтсизликда қовоқ уйиб кирма дўстинг ёнига,
Талх айлама дўстингни ҳам роҳату ишратини.
Бирор ҳожат бўлганда ҳам очиқ чеҳра, хандон кир.
Ҳожатингни чиқарғувси бузмай кайфиятини.

* * *

Жирканчдир хор бўлиб, топилган овқат,
Қозон тўлар, аммо ор билан фақат
Ақлнинг кўзи ҳам таъмадан боғлиқ.
Таъмадан илингай домга қуш, балиқ.

* * *

Қачон сўзки, дилбанду ширин бўлур
Сазовори тасдиқу таҳсин бўлур.
Бир айтдингми, айтма уни ўзга дам,
Тўйиб бир едингми етар холва ҳам.

* * *

Йиллар ўтиб кетди тепангдан ғир-ғир.
Отанг мозорига бордингми бир дам.
Отанг хотирига нима эзгулик
Қилдингки, ўғлингдан кутасан сен ҳам.

* * *

Сўз айни савоблигин билмагунча гапирма,
Унга соз жавоблигин билмагунча гапирма.

* * *

Бўлсин қаттиқлиғу юмшоқлик боҳам,
Табиб ҳам кесару, ҳам қўяр малҳам.
Доно киши қаттиқ бўлмайди доим
Қадри кетар ҳамон бўлса мулойим.
Кибру димоғдорлик қилмас ихтиёр,
Аммо ўзини ҳам ҳеч эйламас хор.

* * *

Ишонмагил маддоҳ, сўзамолларга,
Заррача наф учун сени мадҳ этар.
Бир куни муродин ҳосил этмасанг,
Икки юздан ортиқ айб санаб кетар.

* * *

Камолу фазлдан бебаҳра бўлсанг,
Оғзинг оча кўрма, тилингни тийгил.

Одамнинг ўз тили қилур шарманда,
Пуч ёнғоқнинг вазни келгандек енгил.

* * *

Соялар қудратни қайдан олади,
Баҳодирлар билан уришмоқ учун.
Суст панжа олишар нодонлиғидан,
Буколмас у темир панжалар кучин.

* * *

Қулоғингга кирмас эрса насиҳат,
Чидагайсан бўлса таъна-маломат.

* * *

Зоғ билан бир бўлса булбул қафаси,
Не ажаб ичига тушса нафаси?

* * *

Паст киши оқилга кўргузса жафо,
Кўп алам чекмасин, бўлиб дилсиё.
Арзон тош синдирса зар косани гар,
Тош нархи ошмайди, пастга тушмас зар.

* * *

Донони шарманда қилдимку дея,
Ғурурга берилмиш мақтанчоқ, нодон,
Билмасми ноғора овози доим.
Наво куйин босиб кетади осон.

* * *

Оз-оздан йиғилиб, бўлади бисёр;
Дона-дона ғалла тўлдирар омбор.

* * *

Паст одамга муомаланг бўлса бўш,
Ман-манлиги ортиб, учар ақлу-ҳуш.

* * *

Ўзинг топиб еган сирка-ю пиёз,
Оқсоқолнинг нону баррасидан соз.

* * *

Табибга кўрсатмай касал томирин,
Тузалмоқ хаёли хомдир, ҳушёр бўл,
Билмаганинг сўра, сўраш номуси
Билки, билимдонлик ва ҳурматга йўл.

* * *

Агар бўлсанг нодон улфатга ҳамдам,
Нодон қаторига қўшдинг ўзинг ҳам

* * *

Хасислар на емай, на ичмай деяр:
«Еб ичмоқдан орзу яхши дунёда».
Бир кун душманларин орзуси билан,
Ўлиб кетар, бойлик қолар зиёда.

ҚАЛБИ ПОК БЎЛСА

Автобусга ўтиришим билан олдинда ўтирган кекса чолга кўзим тушди. Унинг ёнида жажжигина бола деразага қараб ўйнаб ўтирарди. Чол эса қўли билан унинг бошини силар, ағдарилмасин деб ўнг қўли билан белидан ушлаб борарди.

Кўзлари кўк, юзи оқ сариқдан келган бу бола чолнинг неварасимикин ёки... деб қизиқсиндим.

Автобусдан одамлар тушганда секин сурилиб чол ёнига бордим. Салом-аликдан кейин, «Йўл бўлсин!» — дедим.

— Неварамни онасига олиб кетяпман. Кампир қўймасдан ўн кунга олиб борган эди. Барака топкур битта йиғламади-я, ўйнаб юрди. Бугун эрталаб ўрнидан туриши билан «ойи» деб йиғлаб қолди. Соғинибди. Олиб бора қолинг, деди кампир. Жуда ширин неварам бор, — меҳр билан тикилди чол болага.

— Ўғлингиз русдан уйланганми?

— Йўқ, ўғлим, келиним украинка! — деди чол фахр билан, — умридан барака топсин. Жуда яхши. Борсак ўтказгани жой тополмай, ардоқлайди. Бошига кўтариб, ҳурматимизни жойига қўяди. Битта келин бўлса, шунчалик бўлар, жуда хурсандмиз...

— Отахон, неварангиз нечта?

— Бу бешинчиси— Саттор. Борсам бўлди, ҳаммаси сакраб севинади, елкамга чиқиб, тиззамга ўтириб олишади. Уларникида неча кун турганимни билмай қоламан. Келинни ўғлим армиядан олиб келган. Ўзаро тотув яшашади Бизга иззат-ҳурмат.. ўзлари бахтли.

Уй ичини асосан хотин киши безайди. «Яхши хотин уй бўстони, ёмон хотин уй зимистони» — деб бекорга айтмаганда. Келиним бечоранинг қўли гул, қалби пок...

Чол билан хайрлашиб қолдим. Унинг сўзлари қулоғим остида такрор жаранглаpди. Украина қизи! Раҳмат сенга. Қани энди ҳамма келинлар ҳақида ҳам қайнота, қайноналар шундай гапиришса!

Т. ШОДИҚУЛОВ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 3 бет.
27 ДЕКАБРЬ, 1966 Й.

ДОРБОЗНИНГ БАХТИ

Дорбоз Тошканбоевлар оиласи: (чапдан ўнгга) Донохон, Алишер, Эркин, Обидака, Жума ва Мамлакатхон.

Тошканбой Эгамбердиевнинг номи республикамиздагина эмас, бепоён мамлакатимизнинг барча ерида машҳур. Неча минглаб санъат ишқибозлари унинг дор ўйинларини зўр ҳаяжон билан томоша қилганлар. Довюраклигига офаринлар ўқиганлар.

Кеча шаҳримиздаги цирк биносида ана шу машҳур дорбоз, РСФСР ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Тошканбой Эгамбердиевнинг 100 йиллик юбилейи нишонланди. Шу муносабат билан мухбиримиз Тошканбой отанинг кенжа ўғли, Ўзбекистон ССР халқ артисти, ўзбек цирк труппасининг бадиий раҳбари Обиджон Тошканбоев билан суҳбатлашди. Обиджон ака отаси ҳақида қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди.

* * *

Отам Тошканбой Эгамбердиев 1866 йилда Асака қишлоғида дунёга келган. Унинг отаси ҳам машҳур санъаткор бўлиб, эл орасида Ҳожи дорбоз деб ном чиқарган. Айтишларича, бувамнинг ота-боболари ҳам дорбоз ўтган экан.

Бувам ўғли Тошканбойнинг ўзи каби дорбоз бўлишини истабди. Бола беш-олти яшар бўлганида бир ярим метр баландликка симдор тортиб, унга чиқарибди. Тик туриш, юриш, симга ўтириб олиб, оёқ силкитиш қоидаларини ўргатибди. Отам биринчи марта етти яшарлигида дорга чиққан экан. Бу даврда санъаткорларнинг аҳволи ниҳоятда оғир бўлиб, дарбадарликда кун кўришга маҳкум этилганди. Бобом билан отам ҳам шу тахлидда тирикчилик ўтказишибди.

Отам 18 га кирганида бобом вафот этибди. Оқибатда, рўзғор ташвиши батамом отамнинг бошига тушибди.

Ўша пайтларда Асакада сайиллар бўлиб турар экан. Шундай сайилларнинг бирида кувалик машҳур дорбоз Йўлдош бобонинг ўғли Мадамин дорбоз симдорда ўз санъатини намойиш қилибди. Отам Мадамин дорбознинг санъатига беҳад мафтун бўлиб қолибди ва унинг тўдасига қўшилибди. Кўп ўтмай ўзи ҳам моҳир симбоз бўлиб етишибди.

Тошканбой дорбоз 1908 йилда ўз тўпи билан Тошкентга келган ва аҳолига ажойиб томошалар кўрсатган....

Отам ўз ҳунарини шогирдлари Деҳқон, Хотам ҳамда акам Қодиржонга ўргата бошлади. Кейинчалик акам Шокиржон билан мен ҳам унинг қаторига кирдик.

Кўплаб бева-бечоралар сингари ўтмишнинг жабру жафоси жонидан ўтган отам Тошканбой буюк Октябрь инқилобини беҳад хурсандчилик билан кутиб олган. Ўзи бош бўлган дорбозлар труппаси билан Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашдек шарафли ишда фаол иштирок эта бошлаган. Бу труппа халққа ўйин кўрсатиш билан кифояланмай, ташвиқот-тарғибот ишлари билан ҳам шуғулланар, ўйинни бошқариб борувчи билан дорбоз ўртасидаги диалогларда босмачилар, реакцион руҳонийларни кулги остига олар эди.

Биринчи ўзбек президентчмиз Йўлдош ота Охунбобоев санъатни жон-дилидан севган одам эди. У киши митинг ва ё бирор катта йиғин ўтказиладиган бўлса, энг аввал ўша ерга дор тиктирар экан. Бу вазифа кўпинча Тошканбой дорбоз ва унинг шогирдларига топшириларди.

Йўлдош ота Охунбобоев Тошканбой дорбоз ва унинг санъатини бениҳоя қадрлаган. Дорбозларга доимо яхши шароит яратиб бериб келган. Отам умрининг охирги кунларигача ҳам Йўлдош Охунбобоевнинг номини чексиз ҳурмат билан тилга оларди.

Қадим пайтларда Тошкентнинг Чопонота, Кўкча, Ракат, Бедабозор, Ачават ва бошқа ерларида катта сайиллар бўлар, отам ўз шогирдлари билан дор тикиб томоша кўрсатарди. Мен ҳам ана шундай сайилларнинг бирида Ачаватда 8-9 ёшларимда биринчи марта дорга чиққанман.

Йигирманчи йилларда отам бош бўлган дорбозлар труппаси ҳар ер ҳар ерда ана шундай томошалар кўрсатиб юрди. 1930 йилда отам Қодиржон, Шокиржон акаларимни, мени ҳамда шогирдларини қаторига олиб, Ўзбек Давлат музика, эстрада ва цирк бошқармасига ишга кирди. Бундан беҳад мамнун бўлган отам ва унинг шогирдлари ўз репертуарларини янги-янги номерлар билан бойита бордилар. Шокиржон акам билан иккимиз қўш чиғириқда маҳоратларимизни намойиш қилардик. Қодиржон акам якка чиғириқда, отам бўлса симдорда ўйнарди.

1935 йили бизга Москвадан хуш хабар келди: труппамизни совет цирки Марказий бошқармаси Москвага таклиф қилган эди. Беҳад мамнуният билан у ерга етиб бордик. Москвада кўрикдан яхши ўтганимиздан кейин бизни Ленинградга юборишди. Ленинградда атоқли цирк усталари бизга йўл-йўриқлар кўрсатдилар. Ана шу ерда «Дорбозлар» аттракциони майдонга келди ва труппамиз ўз тарихида биринчи марта ёпиқ цирк биносида маълум бир программада томошалар кўрсата бошлади. Шундан кейин коллективимиз Совет Иттифоқи бўйлаб сафарга чиқди. Бу Тошканбой Эгамбердиев бошлиқ ўзбек дорбозларининг зафарли юриши бўлди, десам янглишмайман. Санъатимиз ҳамма ерда зўр олқишга сазовор бўлди. Шундай қилиб, бу даврда ўзбек дорбозларининг шон-шуҳрати бепоён мамлакатимизга таралди.

Тошканбой дорбознинг меҳнатлари зое кетмади. Унга 1937 йили «Меҳнат қаҳрамони» унвони берилди. 1939 йилда эса РСФСР ҳамда Ўзбекистон ССР халқ артисти деган шарафли унвонларга сазовор бўлди. Бора-бора унинг кўксида Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Ҳурмат Белгиси» ордени, қатор медаллар порлади. Бу бир камтарин ўзбек дорбозининг чинакам бахти эди.

Отам Тошканбой Эгамбердиев энг сўнгги марта 1953 йилда Москва циркида дорга чиқди. Бу вақтда у 87 баҳорни кўрган эди.

Машҳур дорбоз Тошканбой Эгамбердиев 1963 йилнинг декабрида туғилган юрти Асакада вафот этди. Йўқ, у ўлмади. Биз фарзандлари, шогирдлари у бошлаган ишни шону шараф билиб давом эттираётирмиз.

Отамиз Тошканбой Эгамбердиевнинг 100 йиллик тўйи ўзбек санъатининг катта тўйидир.

Суратда: Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Обид Тошканбоев бошлиқ дорбозлар дор устида энг мураккаб номерни ижро этаётирлар.

М. Нуриддинов фотолари.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛЛАРИ КУНЛАРИДА

Тошкент шаҳрининг кинотеатрларида кўрсатиш учун кичик ва ўрта ёшдаги болаларга мўлжалланган фильмларни экранларга чиқаради

БУ КУНЛАРДА ҚУЙИДАГИ ФИЛЬМЛАРНИ КЎРИШ МУМКИН

САНЪАТ САРОЙИ

30—31/XII — Эртакка ўхшаган воқеа.
1—2/I — Чакалакзор бўйлаб.
5—7/I — Юкли сайёҳ.
8—10/I — Партизанлар каккуси.

«ЧАЙКА» кинотеатри

30/XII—1/I Эртакка ўхшаган воқеа.
2—4/I — Юкли сайёҳ.
5—7/I — Чакалакзор бўйлаб.
8—10/I — Ўйин.

НАВОИЙ номли кинотеатр

30—31/XII — Эртакка ўхшаган воқеа.
1—2/I — Ўйин.
3—4/I — Болалар тўғрисида ҳикоя.
5—6/I — Невара йўқолди. Тўплам.
7—8/I — Шатакка олинган қиз. Тўплам.
9—10/I — Чакалакзор бўйлаб.

«ЎЗБЕКИСТОН» кинотеатри

30—31/XII — Ўйин 81-Тўплам.
1—2/I — Эртакка ўхшаган воқеа.
3—4/I — Чакалакзор бўйлаб.
5—6/I — Шатакка олинган қиз. Тўплам.
7—8/I — Болалар тўғрисида ҳикоялар.
9—10/I — Невара йўқолди.

«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» номли кинотеатр

30—31/XII — Чакалакзор бўйлаб.
1—2/I — Шатакка олинган қиз. Тўплам.
3—4/I — Эртакка ўхшаган воқеа.
5—6/I — Ўйин.
7—8/I — Невара йўқолди. Тўплам.
9—10/I — Юкли сайёҳ.

«СПУТНИК» кинотеатр

30—31/XII — Невара йўқолди.
1—2/I — Болалар тўғрисида ҳикоя.
3—4/I — Эртакка ўхшаган қизиқ воқеа.
5—6/I — Максимнинг ёшлиги.
7—8/I — Максимнинг қайтиши.
9—10/I — Виборг томони.

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кинотеатр

30—31/XII — Шатакка олинган қиз.
1—2/I — Невара йўқолди.
3—4/I — Эртакка ўхшаган воқеа.
5—6/I — Болалар тўғрисида ҳикоя.
7—8/I — Партизанлар каккуси.
9—10/I — Юкли сайёҳ.

«МОСКВА» кинотеатри

30—31/XII — Болалар тўғрисида ҳикоялар.
1—2/I — Максимнинг ёшлиги.
3—4/I — Максимнинг қайтиши.
5—6/I — Виборг томони.
7—8/I — Эртакка ўхшаган воқеа.
9—10/I — Шатакка олинган қиз.

«ДРУЖБА» кинотеатри

30—31/XII — Юкли сайёҳ.
1—2/I — Эртакка ўхшаган воқеа.
3—4/I — Шатакка олинган қиз.
5—6/I — Партизанлар каккуси.
7—8/I — Алёшанинг ови.
9—10/I — Болалар тўғрисида ҳикоялар.

«ВОСТОК» кинотеатри

30—31/XII — Максимнинг ёшлиги.
1—2/I — Максимнинг қайтиши.
3—4/I — Виборг томони.
5—8/I — Эртакка ўхшаган воқеа.
9—10/I — Партизанлар каккуси.

С. РАХИМОВ номли кинотеатр

30—31/XII — Юкли сайёҳ.
1—2/I — Партизанлар каккуси.
3—4/I — Эртакка ўхшаган воқеа.
5—7/I — Алёшанинг ови.
8—10/I — Мандат.

Коллектив бўлиб кўриш учун мактаб ва болалар муассасаларидан талабномалар ҳам қабул қилинади. Сеансларнинг бошланиш вақтини кинотеатрлардан билиш мумкин.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАССАЖИР ТАШИШ АВТОТРЕСТИ

Тошкент автомобиль ўқув комбинати билан биргаликда Тошкент шаҳрида енгил такси ҳайдовчи **3-класс шофёрлари** тайёрлаш махсус курсига **ўзбек қизларидан**

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш бепул, курсга кирганлар стипендия билан таъминланади.

Ўқиш муддати **тўрт** ойдан **олти** ойгача. Биринчи группада ўқиш **1967 йил биринчи январдан**, кейинги группаларда эса ўқувчилар **етарли бўлгач бошланади.**

Адрес: Ташгоравтотрест, Пушкин кўчаси, 30 уй, кадрлар бўлими (1, 4, 41 автобуслар, 3-трамвай, 3, 4, 5 троллейбуслар, Асакинская остановкаси), Автоучкомбинат, Тошкент — 94, Байналмилал кўчаси, 53-уй) 15, 48-автобуслар, «Облисполком» остановкаси, 9, 11 трамвай, «Оқ тепа» остановкаси).

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАРГА

27 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 Ўқув программаси. География. «Ер шарининг аҳолиси». (Ўзбек тилида).

Рус тилида:

18.00 Болалар учун. «Икки қизғанчиқ айиқ боласи. Кинофильм.
18.10 Телевизион янгиликлар.
18.25 «Ташкенткабель» заводига — 25 йил. Репортаж.
18.55 Халқ контроли ҳаракатда.
19.25 «ТАЪҚИБ». Бадиий фильм.
20.35 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.40 Телевизион янгиликлар.
20.55 Жаҳон бир ҳафта ичида.
21.15 **«Диққат, телевидение!»** Телефильм.
21.35 **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Самарқанд лавҳалари».**
22.05 **Октябрнинг 50 йиллиги олдидан. Телевизион театр** — Вали Ғафуров «ВАФОДОР» (II қисм). Танаффус вақтида **Телевизион янгиликлар.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

17.00 Ўқувчилар учун «Янги йилни ким, қачон ва қаерда кутиб олади»
17.40 «Бу йилги шахмат мусобақаларининг якуни». Спорт эшиттириши.

Ўзбек тилида:

18.00 Ўқувчилар учун. **«Биз — Ильич набираларимиз».**
18.25 **«Ўрта хонадаги ўлим».** Телевизион бадиий фильм.
18.50 Телевизион янгиликлар.
19.00 «ОПА-СИНГИЛЛАР». Бадиий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Бошланғич сиёсий мактаб тингловчилари учун. «В. И. Лениннинг таржимаи ҳоли» (6-эшиттириш). «Реакция йилларида».
22.00 В. Петров. **«Гуллар рақсга тушганда».** Телеспектакль премьераси. Ленинграддан олиб кўрсатилади.
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 Москва эшиттиришларининг охири.

28 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Қозоқ тилида:

17.00 **«Интернационал дўстлик университети».** Эшиттириш ва концерт.
18.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.

Ўзбек тилида:

18.20 **«Қизил галстук».** Телевизион журнали.
19.00 **Б. Раҳмонов.** «ЮРАК СИРЛАРИ». Тўқимачилар саройи бадиий ҳаваскорлари ижросида спектакль олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида телевизион янгиликлар ва қишлоқ хўжалик ходимлари учун **«Қувончли якунлар, катта режалар»** деган эшиттириш.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.30 Ватан панорамаси.
23.00 Телевизион новеллалар театри. М. Сервантес. **«Икки эзма».**
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 Бутуниттифоқ телевизион фильмлар, биринчи фестивали лауреатлари — мамлакатимиз студиялари ишлаган телефильмлари.
01.00 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

17.00 Болалар учун. **«Хунук ўрдак».** Мультфильм.
17.25 **«Қорбобонинг совғалари».** Эшиттириш.
17.50 Қурувчилар учун. Болтиқ бўйи республикалари эстрада куйларидан концерт.
18.20 «Шуҳрат» орденининг биринчи кавалери». Телефильм.
18.40 «Ўзбекистон санъат усталари» — Ўзбекистон ССР халқ рассоми П. Беньков.
19.00 «ҲАЛОК ЭТМА». Телевизион бадиий фильм.
20.15 Телевизион янгиликлар.

Ўзбек тилида:

20.25 «Олимлар лабораториясида». Телефильм.
20.45 Телевизион янгиликлар.
20.55 **«Замондошимиз».** Телеочерк.
21.10 «1918 ЙИЛ». Бадиий фильм.
22.50 СССР халқларининг куйлари.

РАДИОТИНГЛОВЧИЛАРГА

27 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

16.15 СССР халқ артисти С. Я. Лемешов куйлайди.
18.10 «ЖАҲОН ШОИРЛАРИ ЛЕНИН ВА ОКТЯБРЬ ҲАҚИДА» Радиокомпозиция (ўзбекча).
18.30 Музикали драмалардан парчалар.
19.20 Қорақалпоқ куйлари.
20.00 «Ўзбекистон қурилишларида» деган радиожурнал (русча).
20.45 Илмий-атеистик темаларда эшиттириш (ўзбекча).
21.20 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.00 «Дунё воқеалари» (ўзбекча).
22.10 **Ёш артистлар концерти.**
22.40 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. И. Раҳимнинг «Тақдир» романидан боб (русча).
23.20 **Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Баласанян. Етти арман қўшиғи.
19.30 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. Исоқ Ўктамовнинг ҳикоялари (ўзбекча).
20.10 Ўзбекистон композиторларининг қўшиқ ва романслари.
20.45 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг эшиттириши. (русча).
21.00 Х. Мавлонова ва Р. Толмасов концерти (тожикча).
21.30 Жаҳон халқларининг куйлари.

28 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 **Радиопостановка ва инсценировкалардан қўшиқлар.**
9.30 Увертюралар.
10.10 Духовой оркестр чалади.
10.30 Ўзбек кинофильмларидан қўшиқлар.
11.10 «КОММУНИСТЛАР ОММА АВАНГАРДИ» деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 **Ёш ижрочилар концерти.**
12.15—Спорт эшиттириши (русча).
12.30 **СССР халқларининг қўшиқлари.**
13.30 — Ўзбекистон композиторларининг фортепьяно куйлари.
16.15 Ўзбекистоннинг музика маданияти. М. Ашрафийнинг «Дилором» операсининг монтажи.
17.00 — «ЁШЛИК» **радиостанциясининг программаси.**
18.10 Эстрада куйлари.
18.30 Чолғу куйлари.
19.20 Қозоқ куйлари.
20.00 Ўзбек опералардан парчалар.
20.45 «Йил қаҳрамонлари» деган эшиттириш (ўзбекча).
21.20 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.00 Коммунистик ахлоқ ва тарбия мавзуларида (ўзбекча).
22.15 Рақс куйлари.
22.40 **Поэзия кечаси.** Ҳамид Ғулом ва Шухрат шеърлари (ўзбекча).
23.20— **Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Бутуниттифоқ радиоси ашулачилар ансамблининг концерти.
19.00 Дўстларимиз эстрадаси.
19.30 **Қардош республикалар адабиёти. Ю. Казаков.** «БРЕГЕТ ЗАНГИ»». Радиоинсценировка (ўзбекча).
20.10 «Ёшлик» **радиостанциясининг программаси.** Такрорий эшиттириш.
20.50 «Приморье — романтика ва шавкатли меҳнат ўлкаси». Приморье радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
21.00 Тожикистон композиторларининг қўшиқлари.
21.30 Корейс куйлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Совет композиторларининг симфоник куйлари.
16.00 «МУҚИМИЙ» музикали драмасининг монтажи.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 27/XII да **Майсаранинг иши,** 28/XII да **Марварид изловчилар.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 27/XII да **Сўнгги нусхалар,** 28/XII да **Король Лир.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/XII да **Концерт.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан, ўзбек цирк коллективи** ва **қизиқчилар группаси.**

КИНО театрларда

27 ДЕКАБРДА

Уруш ва тинчлик (2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 5 ярим ва 7 яримда).

Қизил лолалик — «ВОСТОК» (кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 9-15 минутда). «МОСКВА» (кеч соат 9-15 минутда).

Осилганлар ўрмони — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», СОБИР РАҲИМОВ номли (кечқурун), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Адашган — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Биринчи қўлқоп (тоқ соатларда), **Балли, ҳамшира** (жуфт соатларда) — «СПУТНИК».

Беозор қушни ўлдиринг — НАВОИЙ номли (кеч соат 6-40, 8-20 минут ва 10 да).

Темир ниқоб — «МИР» (кечқурун).

Бабетта урушга боради — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Итальянча никоҳ — «МОСКВА» (кеч соат 6 ва 8 да).

Ёш ўқитувчи саргузашти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 да).

Ворис — «ЮЛДУЗ» (кеч соат 7 ва 9 да).

ЁҚИЛГАН ГАЗ ГОРЕЛКАЛАРИНИ ҚАРОВСИЗ ҚОЛДИРМАНГ!

Газ турмушда катта қулайлик беради, лекин газ асбоблари билмасдан ишлатилса, ёнғин чиқишга ва заҳарланиш ҳодисаларига сабаб бўлиши мумкин.

Газ асбобларидан фойдаланиш қоидаларига қаттиқ риоя қилиш, газ асбобларини санитария ва техника жиҳатидан тузук ҳолатда тутиш лозим.

«Ташпромкоммунгаз» трестининг рухсати бўлмасдан, газ асбобларини ўрнатиш ёки бошқа жойга кўчириш тақиқланади.

Абонент газдан фойдаланиш қоидаларини ҳа деб бузаверса ва эксплуатация конторасининг кўрсатмаларини бажармаса, газ тармоғидан узиб қўйилади.

Янгидан қурилган, қайтадан ускуналанган ёки ремонт қилинган газ трубалари ва газ асбобларига газни фақат «Ташпромкоммунгаз» тресты беради.

Профилактик-слесарлар газ асбобларига қараб туриш ишларини бажарган вақтда, газ асбобларининг айрим деталларининг ҳам алмаштирадилар (агар бу нарса техника жиҳатидан зарур бўлса).

Газ асбоблари турган хонада газ ҳиди сезилса, «Ташпромкоммунгаз» трестининг авария хизматига 2-26-20, 5-26-21-телефон орқали мурожаат қилинг.

Авария бригадаси келиб етгунча газ асбобларини ишлатманг, ҳеч қандай электр асбоблари ва чироқларини ёқманг, гугурт чақманг, чекманг, газ асбоби кранини ёпинг, дераза ва эшикларни очиб, хонани яхшилаб шамоллатинг.

ШАҲАР ВОДОПРОВОДИ ВА КАНАЛИЗАЦИЯСИ

Абонентлари, қурилиш ташкилотлари, корхоналар ва муассасалар

ЭЪТИБОРИГА!

Водопровод ва канализация тармоқларини ишга тушириш маҳаллий саноат ва коммунал хўжалик ишчилари касаба союзи Марказий Комитети президиуми тасдиқлаган **«Техника хавфсизлиги қоидалари»га** қатъий амал қилган ҳолда олиб борилсин.

Водопровод қудуқларига **«Водоканал»** трести ходимларидан ташқари кишиларнинг тушиши қатъий ман этилади, чунки бу қудуқларда заҳарли газ бўлиб, инсон учун зарарлидир.

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР ҲАМДА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбек тилида чиқадиган

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»

ва рус тилида чиқадиган

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»

номли кечки газеталарга турли хил

ЭЪЛОНЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти. 3-қават 41-хона (якшанба кунларидан бошқа ҳар куни кундуз соат 2 дан 4 гача).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор 83-02-49 дан 83-02-58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими — 3-66; саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт санъат ва маданият бўлими — 7-83; фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78; (шаҳар телефони 83-65-57); хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 3-79; эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — 838142).

Р. 06949. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. Г. 2934.